Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 1 FRIDAY, JANUARY 2 1998 PERSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 -ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 2-го СІЧНЯ 1998 р. Ч. 1 РІК CV

„ЗАДЗВЕНИ ТАМ ВСІМ РІДНИМ НА ВТІХУ, ЩО НА ЗЕМЛЮ ХРИСТОС НИНІ СХОДИТЬ!"

„ВІН РОЖДАЄТЬСЯ ДЛЯ КОЖНОГО З НАС"

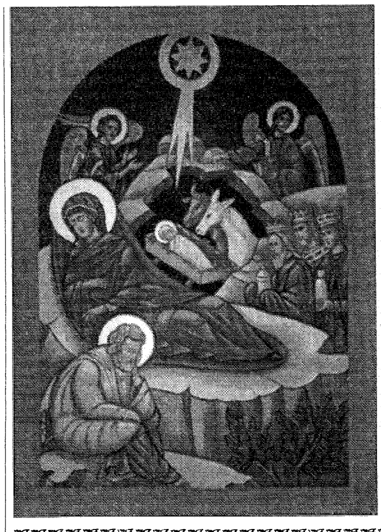
Наближається один з найбільших празників церковного року — Різдва Господа нашого Ісуса Христа. У відношенні до літочислення — це, властиво, найбільший празник, бо народження Ісуса, воплоченого Божого сина, це зворотний момент історії людства. Наше літочислення, наш календар ділиться на дві частини: до і після народження Христа. Це настільки увійшло у свідомість країн і культур, які виросли на християнському ґрунті, що навіть ворожі християнству французька та російсько-комуністична революції, які хотіли затерти пам'ять про народження Христа і ввести нове числення часу, не здобулися на краще, ніж сказати до чи після нашої ери.

Не треба дивуватися, що така подія стала переломною хвилиною в історії людства. Це сам Бог у дуже особливий спосіб вступає в історію людства. Цей центральний факт має значення і для нас, тих, які живуть вже майже дві тисячі років після приходу на землю Бога, який приймає людську природу, щоб спілкуватися з нами у спосіб дуже доступний і природний. Бог хоче бути близько до нас, але в такій формі, щоб ми могли бути свідомі того і сприймати цей факт не тільки вірою, але також нашими помислами. Пише нам апостол Іван, очевидець Ісусового перебування на землі: „Те, що було від початку, що ми почули, що ми побачили на власні очі, що ми оглянули і до чого наші руки доторкнулися, ... про те сповіщаємо і вам. (Перше послання Івана, 16:3).

Перебування Ісуса серед людей — це не якась прогулянка чи дослідча подорож (які колись видумували у своїх легендах поганські релігії). Вона дуже цілева. Як каже наша колядка: „Прийшов днесь із небес, щоб спасти люд свій весь". Спасіння людини — це ціль воплочення Ісуса, Його приходу до людей, ціль якої ми є beneficiaries. Бо кожен з нас прагне спасення, прагне життя без кінця, життя не такого буденного, повного труднощів, клопотів, терпіння, але життя щасливого, яке не знає ні болі, ні печалі.

Різдво Христове — це запевнення можливості спасення кожного з нас. Вітання „Христос Рождається!" — це визнання та проголошення нашої надії. Він народився не тільки колись давно для наших предків, Він рождається для кожного з нас. Нехай ця подія сповняє наші серця в цей святий різдвяний час.

†Владика Любомир Гузар

Богдан Лепкий

Як засяють зірки

Як засяють зірки на Свят-вечір,
Понесися, колядко, простором,
Як веселої вістки предтеча —
Над землею, що стогне під горем.

Злинь під тиху невеселу стріху,
Де вечірній сум оловом бродить,
Задзвени там всім рідним на втіху,
Що на землю Христос нині сходить...

— Не журіться! Нам нині на поміч
Божа Мати Ісуса приносить,
Що вбиває зло словом, як громом,
Й маловірам надію приносить!

... Як засяють зірки на Свят-Вечір,
Понесися, колядко, на втіху —
Там, де горе зболілі гне плечі,
Там, де рідна, похилена стріха.

„З НАМИ БОГ"

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ ПОСТІЙНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ ЄПИСКОПІВ ПОЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ

Всечесному духовенству, у Христі дияконству,
преподобному чернецтву і побожним духовним дітям нашої
Церкви, дорученим нашій архипастирській опіці!
Мир Вам Народженого Господа і Бога нашого Ісуса Христа!

Улюблені у Христі!

Різдво Господа нашого Ісуса Христа — це свято Божого Дитяти, це Його народження. Різдво Христове — це свято Божої опіки над нами, це свято є свідченням того, що Бог нас не залишив сиротами, а з любови до сотвореного Ним людства послав Сина Свого Єдинородного, щоб усякий, хто вірував в Нього, не загинув, а мав життя вічне. Знаком вифлеємської зірки Небесний Отець через ангела повідомив світ про народження Свого Улюбленого Сина, сповіщаючи: „І це Вам знак — знайдете Дитя, сповите пеленами, що лежатиме у яслах (Лк. 2,12).

Дитя, що народилось у місті Давидовім (Вифлеємі), виглядало пастирям, волхвам і тим, що Його бачили, як кожне дитя: мале, слабе, яке потребувало помочі і було цілком залежне від батьків. Пречиста Марія Його годує, миє, одягає і, як кожна мати, виховує. Святий Йосиф сумлінно дбає про добро дорученої йому родини. Міркуючи про таїнство втілення Сина Божого, св. Павло, пишучи до віруючих свого часу, каже про Христа, що „Він зазнав усього подібного, як і ми, крім гріха (Жид. 4,15).

Однак Дитя, Яке народилось у Вифлеємі, було Правдивим Богом, обіцяним Отцем Небесним; сповненням Закону і провіщань пророків. Його зовнішня неміч не була ознакою внутрішньої слабости. Народжене у Вифлеємі Дитя було силою, було життям і могутністю Небесного Бога Отця. Ще задовго до народження Христа Ісуса, слуга Божий Пророк Ісая, натхненний Святим Духом, оповістив, що це Дитя буде „князем спокою, чудесним дорадником і сильним Богом" (Ісая 9,5).

Цікаво, що коли Бог являвся людям, як про це сказано у Старому Завіті, вони таких явлень дуже боялися. Читаючи книги Старого Завіту, бачимо, що Бог Отець викликав страх і трепет Своїми об'явленнями. Стало зовсім інакше, „коли прийшла благодать і зникла тінь Закону" (Догм. 2 гол.). Прихована Божа велич Дитини у яслах нас не лякає. Його невидима мудрість нас не засоромлює. Його справедливість нам не видима. Подивімось на традиційну ікону Христового народження. Лице Божої Дитини випромінює до всіх нас, недостойних, любов, довір'я і ніжність. За словами Святого Письма, пастухи, коли побачили Боже Дитя „славили Бога і прославляли за те, що бачили і чули" (Лк 2,20).

Улюблені у Христі! Боже Дитя живе серед нас і досі у святі Різдва Христового. Живе у нас, у наших Різдвяних Богослуженнях, у словах Євангелія, у Святій Євхаристії. Народжене у Вифлеємі Боже Дитя живе серед нас, коли ми ділами любови і милосердя у Його Святе Ім'я робимо його дійсним і доступним для тих, хто навіть і сьогодні знаходиться у духовій темряві, що покриває сучасне людство.

(Закінчення на стор. 7-ій)

„Приватбанк" отримав першу частину кредиту

Київ(Р.Р.). — Пресова служба комерційного банку „Приватбанк" повідомила про отримання 100,000 німецьких марок кредитної лінії K/W в рамках програми „Трансформ" федерального уряду Німеччини. Гроші буде використано як кредит для українсько-німецького підприємства харчової промисловости „Дуко" для поповнення основних фондів. Кредит надано під 13 відсотків річних терміном на один рік.

Програма „Трансформ" передбачає підтримку конкурентноздатности українських приватних малих і середніх підприємств. Кредитні угоди вже підписано з акціонерним поштово-пенсійним банком „Аваль", акціонерним банком „Ажіо", ВА-Банком і комерційним „Приватбанком".

Потенційними позичальниками в Україні можуть стати: мікропідприємства та приватні підприємці без права юридичної особи (не більше, як 20 працівників), сума кредиту — до 15,000 нім. марок під 23 відсотка річних; малі підприємства (до 250 працівників), сума кредиту до 50,000 нім. марок під 18 відсотків річних; середні підприємства, які мають німецького партнера, до 500 працівників, з понад 50 відсотками приватного капіталу, частка німецького партнера від 30 до 70 відсотків статутного фонду підприємства, сума кредиту до 500,000 нім. марок під 13 відсотків річних. Кредити надається на один рік для фінансування оборотних фондів і до трьох років — для фінансування основних фондів.

ПАРЛЯМЕНТ ПРИЙНЯВ БЮДЖЕТ НА 1998 РІК

Київ. — 30-го грудня Верховна Рада схвалила бюджет на 1998 рік — перший раз вчасно за всю історію незалежної України, повідомили засоби масової інформації.

За бюджет, який передбачає дефіцит у розмірі 3.3 відс. від валового національного продукту, проголосувало 240 депутатів, проти було 45 і утрималося 43.

Згідно з новим бюджетом, прибутки наступного року дорівнюватимуть 21.1 блн. гривень, а видатки — 24.48 блн. гривень. Дефіцит, який становитиме 3.38 блн. гривень, покриватиметься з внутрішніх фінансових джерел — 1.13 блн. гривень, і з зовнішніх — 2.25 блн. гривень.

Бюджет, який за Конституцією повинен бути прийнятий до 1-го січня, підняв межу державного внутрішнього боргу з 14.15 блн. гривень до 16.96 блн. гривень. Передбачено, що Україна збере 5.85 блн. гривень з зовнішніх джерел, наприклад, шляхом позичок на міжнародному ринку.

Минулого року бюджет було прийнято майже з шестимісячним запізненням. Зволікання з бюджетом затримало для України багатобільйоновий кредит Міжнародного Валютного Фонду.

Сперечаються щодо виплати відшкодування

Київ. — Родичі загиблих пасажирів українського літака, який розбився 17-го грудня біля гори Олімп у Греції, мають дістати щонайменше по 20,000 дол. відшкодування, однак покищо не ясно, хто ці гроші їм заплатить, повідомила УНІАР.

Річ у тім, що квитки на рейс Київ-Сальоніки продала авіякомпанія „Аеросвіт". Але оскільки літак цієї компанії „Боїнг" сів в Одесі у зв'язку з неполадкою мотору, пасажири продовжували свою фатальну подорож на літаку Як-42, який належав львівським „Авіялініям України".

Адвокат фірми „Аеросвіт" твердить, що фонди має виплачувати львівське авіяпідприємство, оскільки „Аеросвіт" забезпечував тільки життя пасажирів „Боїнґа", з якого в Одесі всі пересіли на львівський Як-42. За його словами, пасажири мали право відмовитися від пересадки на львівський літак, але жоден з них не зробив цього.

Представники компанії „Кредокласік", що забезпечує рейси „Авіяліній України", відмовилися від інтерв'ю до завершення розслідування причин аварії. Проте в детальному листі на адресу телебачення, вони зауважили, що перевізником має вважатися компанія, що продавала квитки, тобто „Аеросвіт". „Кредокласік" разом із партнерами згоден відшкодувати тільки забезпечення літака, яке становить понад 50 млн. дол.

Обидві сторони згодні з тим, що спочатку необхідно заплатити родичам потерпілих компенсацію, а вже потім вимагати її відшкодування від тих, кого визнають винним у катастрофі літака.

Тим часом станом на 24-го грудня спільна українсько-грецька медична комісія в Сальоніках ідентифікувала тіла 21

(Закінчення на стор. 8)

НОВИЙ РІК

З уваги на Новий Рік в четвер, 1-го січня 1998 року, це число „Свободи" друкується з датою п'ятниці 1998 року. У четвер Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свобода" будуть закриті. Наступне число „Свободи" друкуватиметься у п'ятницю з датою суботи, 3-го січня. — **Ред.**

Україна зміцнює співпрацю з Китаєм

Пекін. — 22-25-го грудня прем'єр-міністер України Валерій Пустовойтенко здійснив свою першу офіційну візиту до Китаю, під час якої підписав ряд угод, спрямованих на пожвавлення економічного співробітництва, повідомили засоби масової інформації.

„Ми приїхали, щоб перейняти досвід проведення реформ в Китаї і поглибити співпрацю з ним", — заявив В. Пустовойтенко, виступаючи у перший день перед китайськими і українськими підприємцями. Він припустив, що Китай може стати своєрідною „третьою точкою опори" для економіки України. „Сьогоднішня ситуація, коли половина товарообігу України припадає на Росію, а біля 40 відс. — на країни Заходу, не є оптимальною. З країнами азіятсько-тихоокеанського реґіону має формуватися до 20 відс. нашого товарообігу", — сказав він.

В. Пустовойтенко передбачив, що через три роки торгівля між двома країнами зросте щонайменше вдвічі, сягнувши 2-3 блн. дол. Він висловив надію, що далі збільшуватиметься співпраця у виробництві електроенерґії, в металюрґії, машинобудуванні, хемічній промисловості, військовій сфері, авіяції і суднобудуванні.

Китайський міністер закордонної торгівлі і економічного співробітництва Ву Ї сказав, що його уряд заохочуватиме китайські підприємства до інвестицій в Україну. За його словами, економіки обох держав доповнюють одна одну і дають можливість збільшити економічну і торгівельну співпрацю.

В. Пустовойтенко зустрівся зі своїм китайським колеґою Лі Пеном і підписав з ним Декларацію про подальший розвиток торгово-економічної і науково-технічної співпраці. Обидва лідери обговорили можливості інвестицій в українську економіку. В. Пустовойтенко запропонував заснувати спільні підприємства, зокрема у машинобудуванні і звернувся по допомогу у створенні вільних економічних зон в Україні. А зустрічаючись наприкінці своєї візити з посадником Шеньдженя Лі Дзі Бінем, український прем'єр закликав встановити дружні зв'язкі зі спеціяльною економічною зоною Бджиньбджинь і Миколаївською областю.

24-го грудня В. Пустовойтенко мав переговори з головою Китаю Дзянь Дземінем, який підкреслив, що Китай зацікавлений в розвитку політичного, економічного та культурного співробітництва з Україною. Український прем'єр зауважив, що для України важливий досвід соціяльних і економічних реформ у Китаї.

В АМЕРИЦІ

ДО САН ДІЄҐО У КАЛІФОРНІЇ в четвер, 25-го грудня, з Ростова на Дону в Росії прибув Ричард Блисс, американський ґромадянин, якого там звинувачено у шпигунстві. Державні власті Росії дали свою згоду на те, щоб він поїхав до дому на свята. Р. Блисс був ув'язнений 25-го листопада під час вимірювання терену сателітною технологією для проведення нової телефонічної мережі у Ростові на Дону його американською фірмою Квалкомм. Р. Блисса звільнено з ув'язнення 6-го грудня після того, як він пообіцяв не нікуди не виїздити з міста. Алєксандер Ждановіч, речник Державної служби безпеки зазначив, що Р. Блисса російські власті можуть покликати назад в січні, якщо цього вимагатиме вислід слідства його справи. Американські офіційні чинники, включно з віцепрезидентом Ал Ґором і секретарем Державного департаменту Меделин Олбрайт звернулися до державних властей Росії, щоб анулювали оскарження проти Р. Блисса.

„Праведники світу" з України перебували в ЗСА

Парсиппані, Н. Дж. — На запрошення Жидівської фундації для праведних приїхали на відвідини до ЗСА брати Вавричевичі, які в часі Другої світової війни врятували від неминучої смерти 15 осіб жидівської національности.

Про цю подію як і про зворушливу зустріч Михайла і Миколи Вавричевичів з деякими врятованими подавав обширно щоденник „Ню Йорк Таймс" з початком місяця грудня, а 21-го грудня „Національна Трибуна" вмістила довшу вістку про зустріч братів Вавричевичів в генеральному консуляті України в Ню Йорку. На зустрічі були присутні міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко, постійний представник України при ООН Володимир Єльченко і генеральний консул України в Ню Йорку Віктор Крижанівський. Цей останній сказав, що вчинок братів Вавричевичів робить більше для піднесення престижу української держави на міжнародній арені, як сотні промов українських політиків.

Гості розповіли в який спосіб вони переховували жидів і заявили, що робили вони це за велінням сумління, як християнська родина. Вони не можуть зрозуміти чому центр Сімона Візенталя поширює переконання, що український нарід ненавидить жидів і під час війни допомагав їх нищити. М. Вавричевич запрошував працівників центру до себе в гості, щоб вони нарешті прозріли. Як відомо, за точними даними Жидівської фундації для праведних, в Україні живе найбільше після Польщі таких „праведників світу" як брати Вавричевичі. Їм та 163 подібним ця фундація виплачує щомісячну пенсію, в час свят ще додаткові винагороди, а тепер оплатила М. і М. Вавричевичам подорож й перебування в ЗСА.

Звання „праведників світу" мають тільки ті особи, які під час Другої світової війни рятували, ризикуючи власним життям, осіб жидівської національности.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.
UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900
Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com
Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Головний редактор: Зенон Снилик
Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

З Різдвом Христовим!

Відійшов у минуле ще один рік. Ввесь християнський світ ступив на поріг передостаннього року другого тисячоліття від народження Сина Божого — Ісуса Христа. Народження Спасителя — це велике й радісне усвідомлення вже самого факту появи на світ Месії, що з волі Всевишнього прийшов між нас грішних, аби врятувати наші душі, принести мир і єднання, любов і добро в кожну родину, в кожну оселю, до різних країв і народів. Не знайдеться в ці урочисті святочні зимові дні християнина, що не відчував би благословення Господнього, почуття щастя й радости. Бо Різдво Христове є днем загальної радости, що ввійшла в людські душі і в людські серця, щоб знайти свій вияв у повсякчасній людській діяльності в ім'я Всевишнього.

В такі дні, святкуючи, особливі надії покладаємо на те, що сильні світу цього, як пригадав Папа Павло II, почують благання народів, переслідуваних етнічними та політичними конфліктами, тих, що спрагло очікують волі і злагоди. Все голосніше лунають голоси тих, котрі не шкодують сил для відвернення страху і ворожости, що ще так тісно йдуть поруч з нами; голоси тих, котрі не шкодують часу і жертвують особистим спокоєм заради порозуміння між людьми різних походження, раси та релігії.

Помолившись Господові та сідаючи до Святої Вечері, аби привітати новонароджене Дитятко Боже, кожен з нас повинен пам'ятати про тих, що в ці часи справді тяжких випробувань, сідають до святочного столу в далекій, але такій близькій нам рідній Україні. Кожен з нас повинен в такі хвилини пам'ятати й про тих, що шукають в чужих краях шматка хліба, щоб підгодувати залишені вдома родини. Сидячи за святочним столом, не можемо забувати й про все нових і нових убогих, яких стає щораз більше й більше; про тих, котрі не мають житла і праці; про виснажених недоїданням чи й просто голодом дітей, немічних старців; про тих, котрі вже ні на кого й ні на що не чекають, втрачаючи віру в добро, справедливість; про тих, ким опанували алкоголізм, наркоманія... Думаючи про таких людей, кожен з нас повинен собі сказати: "Я сьогодні ж прийду на поміч цим обездоленим, нещасним. Я простягну їм руку моєї посильної та щирої допомоги, щоб відняти в них зневіру і тим врятувати їх душі. Це буде часточкою моєї віддяки Господові за Його милість до мене і буде моїм скромним дарунком Новонародженому Синові Божому".

В тайні Рождества Христового виявляється вся правда про Божі пляни спасіння людини і світу. Звертаючись 25-го грудня минулого року до тисяч вірних, що прийшли на площу св.Петра в Римі, до телеглядачів та радіослухачів у цілому світі в кільканадцятьох мовах, Папа Павло II також сказав про те, що людина є спасенна, як і все, створене Господом, що покликане співати Богові нову пісню, радіти й веселитися з усіма народами землі. Співати цю пісню нову, котра вперше урочисто й неземно пролунала над вбогою вифлеємською яскинею майже два тисячоліття тому. В цю Святу ніч хвала Господові стає справою всього Ним створеного, насамперед, людини. Бо то Син Предвічний — той, котрий є одвічною подобою Отця — став людиною, а Його земне народження у вифлеємську ніч постійно свідчить про те, що в Ньому кожна людина огорнута тайною Божого уподобання, котре є джерелом спокою і миру.

В ці святочні дні у душі кожного християнина панує особливе піднесення, одним з виявів якого є колядування, вертепні дійства, інші гарні християнські, не в останню чергу й наші українські традиції. Те, що тоді, дві тисячі років тому, ангельські хори виспівували над Вифлеємом, знайшло широкий і різновидний відгук у звичаях, в способі думання, в культурі всіх епох, відлунням відбилося в серці кожної віруючої людини.

Сьогодні, на жаль, в Америці спостерігаємо спроби применшення значення християнських свят, від тих, котрі прагнуть звести ці свята до своєрідних комерційних показух, жартуючи над нашими святинями тощо. І це тим, хто християнство, м'яко кажучи, не шанує, певною мірою вдається. Гадається, насамперед,тому вдається, що й ми потроху призабуваємо, якою великою радістю завжди були в наших оселях колядники, вертепники, щедрівники. Будемо ж, однак, вірити, що більшість з нас надаватиме далі величезної ваги таким нашим щорічним святам — святам, які нас зціплюють та які були, є і залишаться тим відвічним несхитним містком, що зв'язує наші покоління в українській нації.

О. Ольжич

ВЕЧІРНЯ ЗОРЯ

Перша зоря загоряється на шовковому необвідному небі, й сім'я у малій хатині сідає за врочисту вечерю. Свят-вечір — прадавня кутя — свято неподоланого життя й народженого Бога.

Золото ярої пшениці, бурштиновий мед, таємна сила макового зерна зібрали в собі багатство поля, повів пахучих зборів і невмирущість рослинної сили землі споковічного хлібороба. В них — душа його предків, золотий ланцюг минулих сонячних літ та поколінь, кремезна сила його синів і плідність гордих доньок, запорука прийдешнього, вічного життя. Невичерпні сили землі переливаються з роду в рід, з покоління на покоління, даючи їм свою непоборність.

Снігові хуртовини скаженули над малою хатиною, рвали солом'яну стріху морозні вітри, але твердий господар виходив повагом надвір, дивився в бурю і думав про засів, про майбутній урожай.

Багато походило із з далеких степів і з-за синього лісового обрію, що напливали, наче каламуть на повінь, рвали береги, вивертали дерева без сліду. Залишалося навіть тільки кілька переказів, цьвяхованих вчинками слави господарів землі, поставили одна чи дві бадьорі колядки або думи та ще по хатах на стіні з'являлися нові відміни шабель чи інша зброя чужинців. До скарбу традиції народу докидалося кілька нових блискучих камінців.

Обри, печініги, татари, всі вони шуміли і ревли мов набряклі води, та де вони тепер?... Виростали бувало наступаючи на нашу землю, блискучі й бундючні держави, кричали від моря, до моря, розливалися на одну шосту земної кулі, а земля струшувала, і вони падали у груз і порох, сама ж вона, натомість, проростала мурами твердинь, золотими банями садів, і плоди її багатого духу мандрували, передавані з рук до рук, далеко на всі сторони світу.

Казка землі, вірність їй і могутнім заповітам традиції давали народові силу перетривати і перемогти кожне історичне лихоліття.

Вечірня зоря, що зійшла над малим незнаним містом, провіщала колись прихід нової віри і нової доби в історії людства.

Віра простих хліборобів і вівчарів, зрісши з їх чистих і прямих серць, мала таку міць і таку силу, що не встояли перед нею навіть фортеці і палаци чужинців, і поклонитися їм прийшли царі трьох суходолів.

Віра у велику, чисту правду, ясне світло високої ідеї в найчорнішу добу тримає горі людські душі, не даючи їм упасти в безодню розпуки і тліну. З неї родяться — найвищі пориви і найбільші чини.

Це ж струнка і нова віра і віра в посланництво своєї землі надихала українських князів, що молилися, щоб Бог дав їм за християн і Руську землю голови свої покласти і бути причисленими до мучеників.

Це ж вона, права віра, кріпила кремезне низове лицарство і дала йому силу стати на прю і найміцнішою Оттоманською імперією і разити її в саме серце, над звированими водами Босфору.

Віра предків і віра в українську правду натхнула Зіновія Богдана й підняла Року Божого 1648 на Польщу буруни Хмельниччини.

Великою вірою творів і говорив Шевченко, і вона збудила весь приспаний український нарід до нового життя.

Висока віра, півстоліття пізніше, вишукувала Базарських Лицарів над розкритою могилою, і їхній заповіт, заповіт невмирущих 1917-1921 рр. зродив усю сучасність, українську визвольну боротьбу.

Чуємо в собі присутність великої чинної віри. Бачили й бачимо чини наших друзів, що не вагаються в ім'я її наразити і покласти своє життя.

Жива віра, віра, що не спиняється перед жертвами — та, що перемагає.

То ж у найчорнішій, блюзнірській час не покидає нас певність нашого остаточного тріюмфу.

Свято заповіту землі, невмирущости життя й народженої віри.

Вечірня зоря яскравішає на оксамитному небі.

Л. Ю.

Колядники ідуть...

Різдво... Іде повільно сніг і вкриває вулиці й доми великого міста. Спішать святочно одягнуті люди з пакунками-дарунками в руках... І до високого будинку, на якому табличка з написом: "Nursing Home", завітало свято. Вікна були прибрані кольоровими лямпками, понад дверями завішані ланцюги зі штучної ялинки, пластикові шишки... Через голосники лунала колядка.

* * *

Юначки ходили колядувати цього року „безплатно". Так вирішили були на Курінній раді і так робили вперше. Не було листи, не було списка адрес. Колядували в недалекій лікарні, а тепер ішли до старечого дому.

* * *

В одній з маленьких кімнат старечого дому сидів у візочку Петро. Сидів згорблений, маленький, тоненький. Сидів, прив'язаний широким поясом, усміхався і надслухував. Вврявався в нього зв'язок з життям навкруги — все, що лишилось — це було його дитинство. Хоча ще два-три роки тому був зовсім здоровим. Знаний був в українській громаді, був жертвенний, цікавився всіма акціями громади, а особливо був знаний як великий прихильник молоді. Часто стояв біля української школи і розмовляв з мамами, що чекали на дітей, розмовляв з учителями, з дітьми і старшою молоддю... Приходив часто до пластової домівки...

Тепер він повернув у своє дитинство. Ось він вдома, в Україні. Лежить у гарячці і все питає:

— Мамо, а де ж ті колядники?

— Скоро, скоро прийдуть, — заспокоювала мама і клала холодну руку на чоло Петруся.

— Мамо, де колядники? — знову питав Петрусь.

* * *

Пластунки ввійшли в коридор старечого будинку. Тут зістрів їх завідуючий, привітав і просив колядувати. Дівчата йшли поволі довгим коридором і колядували, задержуючись то біля одних, то біля других дверей до малих кімнаток. А в кімнатках то сиділи, то лежали старенькі самітні люди. І не було в них ні гостей, ні дарунків.

„Нова радість стала,
Яке не бувала"...

Очі в юначок посумніли, усмішка зникла з лиць.

„Над вертепом
звізда ясна
Увесь світ осіяла".

* * *

Петро усміхався.

— Мамо, колядники ідуть, — говорив сам до себе.

— Мамо, чуєш, ідуть, — повторяв.

* * *

— Тут, дівчата, тут, — шепнула подруга-зв'язкова.

Юначки стали в дверях кімнати і замовкли. Так, впізнали Петра. Це був той пан, що завжди розпитував їх про школу, про Пласт, це той пан, який так щедро давав, коли приходили колись до нього колядувати з листою.

— Христос рождається! — хором привітали його. Та у відповідь чули тільки: „Колядники прийшли, колядники прийшли"...

І заспівували зі сльозами в очах:

Бог Предвічний
народився.
Прийшов днесь із небес,
Щоб спасти люд
свій весь...

СВЯТИЙ ВЕЧІР

Із давніх давен в Україні люди створюють словом і ділом у день Свят-Вечора образ багатства, щастя, миру і спокою у своєму домі. Уже з самого ранку господиня приступає до праці. Вона кладе до печі дванадцять полін і запалює „святий вогонь". У той же час вона заходжується коло дванадцяти свят-вечірніх страв, усі пісні: узвар, горох, фасоля; смажить капусту, рибу, ліпить вареники, готує бараболю, гриби, голубці, коржі з маком та кутю з опихованою пшениці. У цій багатій, але пісній, вечері господиня представляє найголовніші плоди поля, саду, городу.

Коли вже сонце схилиться до заходу, господар вносить до хати сніп жита — „дідуха". Привітавши господиню, він хреститься і поздоровляє цілу родину: „Віншую вас щастям і здоров'ям, із цим Святим Вечором, щоб ми в щасті й здоров'ї ці свята провели й других дочекалися — від ста літ до ста літ, поки вам Пан Біг назначив вік". Потім господар виходить з хати і на цей раз приносить оберемок сіна, кладе частину його на покутті, а решту під столом. На сіно на покутті „невинна душа" (дитина до семи років) кладе три хліби, чи калачі, грудку солі і ставить воскову свічку. Коли через вікно побачать на небі зірку, що сповіщає народження Сина Божого, починається Свята Вечеря.

Свята Вечеря — це спільна вечеря всього роду, навіть мертвих і загинулих. Господар запрошує усі мертві душі. Він бере миску з кутею, ставить її на рушник, запалює свічку і ліпить її до миски. Усі разом промовляють молитву: „Просимо Тебе, Боже, щоб і тих душ до вечері допустив, яких ми й не знаємо — що в лісі заблудилися, у водах утопилися, в темних натрях задушилися" і т. д. Потім родина, повторює за батьком молитву від себе: „Господи, захисти худібку нашу від звіря, а над грішних від віри поганої та від безвір'я — на росах, на горах, на водах та на тяжких переходах. Дякуємо Богові Святому, що поміг нам дочекати в мирі й спокою цих Свят. Та поможи, Боже, їх у радості відправити і від цих за рік других дочекатися. Амінь".

Після цього господар бере миску з кутею і передає її жінці, а господиня ставить її на стіл і починається вечеря. Спочатку їдять кутю, потім голубці, вареники, смажену рибу, капусту — все, що готувалося, а закінчують узваром. Якщо на цей вечір трапився сторонній чоловік, його також запрошують до столу. Під час вечері виходити з-за столу не годиться, розмовляти багато — теж не добре. Першу ложку куті господар підкидає до стелі, щоб ягнята стрибали, другу — щоб телята рикали, а третю, щоб бджоли роїлися. Якщо хлопець під час вечері захоче води напитися, батько йому пити не дає, а каже йому: „Ти, сину, козацького роду. В походах козацьких всяко буває — буває так, що спрага мучить. Як витримаєш спрагу за Святою Вечерею — ніякі походи не страшні".

У центральній Україні діти в цей вечір носять „вечерю" до близьких рідних: до баби й діда, тітки й дядька, хрещеники до хрещених батьків. За це діти дістають від тих, кому приносять вечерю, цукерки, медяники, а також дрібні гроші. Потім в обмін дають їм до їх вузликів свою „вечерю" — калач, пиріжки або й вареники.

У Святий Вечір обходять хати колядники. Але в деяких місцевостях дорослі колядники ходять не ввечері, а на перший день Різдва. Колядники часто ходять із „звіздою". Звізду роблять із дерев'яної обичайки та семи дощинок, а декорують її стрічками та червоним папером. Всередині звізди образок народження Христа та свічка. Ватага колядників із „звіздою" звичайно складається з п'ятьох осіб: береза, звіздоноша, дзвонар, міхоноша та запасний. Таких колядників часто запрошують до хати.

У деяких місцевостях з колядою ходять і дівчата. Такі колядниці ходять звичайно з ліхтарем, який прив'язують до високої тички і він має вигляд місяця або зірки. Дівчата до хати не заходять, а співають під вікном. Колядницям дають господарі й господині горіхи, цукерки, інші солодощі, а також і дрібні гроші.

У західній Україні колядували і старші люди — найчастіше чоловіки, що належали до церковних громад та громадських організацій, на громадські цілі.

Колядки в Україні можна розділити за певними мотивами на: хліборобські, мисливські, військові, казково-фантастичні, весільні, біблійно-релігійні. В колядках, особливо казково-фантастичних, відбивається давня дохристиянська доба: до оригінальних стародавніх мотивів влилися пізніше християнські, як, наприклад, у цій коляді:

В святого Дмитра
труба із срібла,
В святого Юра
труба із тура.
А як затрубив ще й
святий Дмитро,
То й покрив зимков
всі гори біло.
Святий Юрій
як си затрубив,
Всю кригу, дерева
розцвив...

(За етнографічним нарисом Олекси Воропая „Звичаї нашого народу" Том I, 1958 р.).

Надія Світлична

Різдво у в'язниці

Протягом свого чотирирічного ув'язнення мені припало тричі святкувати Різдво в умовах Мордовського концтабору для жінок. Дух землячтва в таборах досить міцний; особливо на святі в'язні згуртовуються за традиціями рідного краю. З моїх землячок на той час було „старше покоління" не віком, а в'язничним стажем — 25- і 15-річники, такі як Дарка Гусяк, Марійка Пальчак і „молода генерація" — шістдесятники Ірина Калинець, Стефа Шабатура, Ніна Строката. Десь посередині була Орися Сеник, що мала за собою 10 років сталінського гарту, а тепер уже вдруге прийшла 1972 року з нами — на дев'ять років неволі. Вона була найбільшою вигадницею поміж нами і мотором тих незабутніх святкувань.

Офіційно всі свята в ув'язненні — і релігійні, й навіть совєтські, чи особливо совєтські — відзначають в один спосіб — посиленням конвою і загостренням режиму. Тому в'язні самі стараються вирізняти сі сірої маси невільничих днів ті, які вони хочуть і так, як вони можуть.

Ми починали готуватися до свят заздалегідь, ще з літа. Якщо комусь належалася з дому посилка, і якщо комусь дозволялося дістати ту рідкісну посилку, то для неї замовляли в родичів грамів 30-50 маку, стільки ж горіхів, сушениці, грибів. Це все добро зберігали до свят. Навіть якщо хтось із нас хворів, того неторканого запасу не чіпали.

Десь днів за десять до свят починали полювати за пшеничною кашею. Якщо діставали таку на обід або на вечерю — не їли, а виносили надвір і морозили. В такому натуральному холодильнику й зберігали аж до свят. Якщо ж приносили ще раз, перед святами, тоді ту заморожену замінювали свіжою. Якщо ж не давали довший час такої каші, то вже юшку з такою крупою напевно приносили — і тоді ми виловлювали ту крупу з юшки, мили водою і знов... кутю. Зрештою мали традиційних 12 страв, а якщо бракувало до 12-ти, лічили окремо хліб і сіль, узвар і чай.

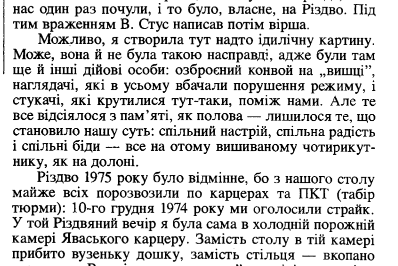
Напередодні Різдва (за тиждень чи два) старалися пошити рукавиць (це була наша примусова праця) стільки, щоб на Різдво не працювати.

Наставав Різдвяний вечір. З першою зіркою, як годиться, наша родина сідала за стіл. Цього вечора дошки табірного стола прикрашала вишивана серветка. Над столом — прикріплена до стіни велика вишивана різдвяна декоративна закладка, вишита, як і все в бараці, руками невтомної Орисі Сеник. Сюжетний взір до неї скомпонувала Стефа Шабатура — художниця, яку живцем відірвали від улюблених гобеленів, і вона гамувала тугу за ними, компонуючи взори закладок.

На столі ще бувала й гілочка сосни, завбільшки в долоню, прикрашена мініятюрними вишиваними свічечками (знов-таки робота О. Сеник). Свічечки однакові, але кожна іншого кольору — і перед сном ми могли вибрати собі на свій смак. Тепер дві з тих восьми свічечок уже в Америці, решта — розсіяні в Сибіру, Казахстані, Мордовії. Лише три з них мають бути в Україні. Сподіваюся, що в Різдвяний вечір вони посилають невидимі промінчики до своїх посестер, як і їхні власниці.

Табірні страви ми за традицією лишали душам померлих і кликали їх до свого столу нарівні з живими.

Наспівавшися колядок за столом, ми виходили з бараку колядувати сусідам і всім добрим людям — як казала в дитинстві бабуся — всім, „хто в лісі і поза лісом". Сусіди — це були наші побратими Василь Стус і

Славко Чорновіл, з якими нас розділяло лише кілька рядів „запретки" (колючих дротів і переораних смуг землі), та ще високі паркани, що не давали змоги нам ані побачитися за всі ті роки, ані почутися. Правда, вони нас один раз почули, і то було, власне, на Різдво. Під тим враженням В. Стус написав потім вірша.

Можливо, я створила тут надто ідилічну картину. Може, вона й не була такою насправді, адже були там ще й інші дійові особи: озброєний конвой на „вишці", наглядачі, які в усьому вбачали порушення режиму, і стукачі, які крутилися тут-таки, поміж нами. Але те все відсіялося з пам'яті, як полова — лишилося те, що становило нашу суть: спільний настрій, спільна радість і спільні біди — все на отому вишиваному чотирикутнику, як на долоні.

Різдво 1975 року було відмінне, бо з нашого столу майже всіх порозвозили по карцерах та ПКТ (табір тюрми): 10-го грудня 1974 року ми оголосили страйк. У той Різдвяний вечір я була сама в холодній порожній камері Яваського карцеру. Замість столу в тій камері прибито вузеньку дошку, замість стільця — вкопано стовпчики. В куті велика „параша"; на стіні припнуті на замок нари, які відчиняли, тобто опускали дошки тільки на ніч.

Відпроваджуючи мене до карцеру, дбайлива Дарка Гусяк дала мені свій носовик, щоб я могла прикрити ним голову від холоду. Я зберегла його до Свят-вечора і застелила ним „стіл". Усі 12 страв замінив один кусник хліба (крім хліба й води, нічого в той день не давали). Але уява була вільна і переносила до всіх святкових столів: до батьківської хати в село, до Києва і до Мордовської родини. Частинка тієї родини була поруч — Ніна Строката і Стефа Шабатура обживали сусідню камеру на шість місяців ПКТ. І хоч ми не чули колядування одна одної, але свідомість, що поруч друзі, зігрівала в той незатишний, холодний і голодний Свят-вечір.

Це зігріває дотепер кожну з нас — де б ми не були — чи в теплій, чи холодній чужині, а чи „на нашій, не своїй землі".

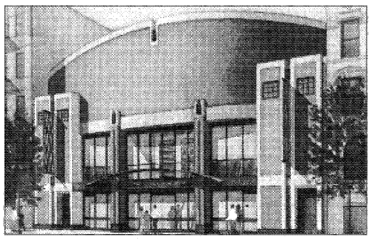
Бог Предвічний народився.
Прийшов днесь із небес
щоб спасти люд свій весь,
і утішив вся.

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Ч. 42 СІЧЕНЬ 1998 р.

ПОСВЯЧЕННЯ НАРІЖНОГО КАМЕНЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

У неділю 2 листопада 1997 р. в житті Українського Музею сталася знаменна подія – було освячено "наріжний камінь" будови нового музейного приміщення за адресою: 220-224 Схід 6-ї вул. в Ню Йорку. Відкривши імпрезу, з вітальним словом до присутніх звернувся Іван Лучечко – голова Управи УМ. Чин посвячення здійснили: Владика Кир Василь Лостен – епарх Стемфордський, о. ігумен Патрикій Пащак, ЧСВВ – Генеральний вікарій, парох УКЦ св. Юра в Ню Йорку й о. протоєрей Роман Тарнавський – настоятель УПЦ св. Володимира в Ню Йорку.

Фасада запланованого нового будинку Українського Музею

Зліва на право: *Владика Кир Лостен, о. Патрикій Пащак і о. Роман Танавський під час посвячення*

З нагоди посвячення наріжного каменя, в приміщенні Народного Дому відбувся святковий полуденок із мистецькою програмою, яку відкрив Роман Гавриляк, голова Будівельного Комітету, стисло ознайомивши із станом будівництва на той час. Як повідомляє Р. Гавриляк, 31 серпня ц. р. фірма архітектора Юрія Савицького закінчила пляни новобудови. Після цього з 4-х запрошених будівничих троє подали свої пропозиції. Будівельний комітет вибрав одну будівельну фірму, що своєю приступною ціною та репутацією найбільше відповідає Музеєві. Контракт із будівничим має бути підписаний на початку січня з тим, щоб відразу після цього розпочати новобудову, яка триватиме, за пляном, 48 тижнів.

Під час імпрези з нагоди посвячення наріжного каменя з головною промовою, уривки з якої вміщуємо нижче, виступив Іван Дзюба - колишній міністер культури України.

„Український Музей може стати культурно-мистецьким прапором України в західному світі"

Оновлений Український Музей не тільки засвідчуватиме незгасаючу патріотичну енергію українців американського континенту, а й символізуватиме постійну присутність нашого творчого потенціялу в світі. Він забезпечуватиме нові можливості для співпраці українських мистців і науковців різних континентів та для інтеграції їхніх здобутків у систему єдиної української національної культури.

Іван Дзюба, колишній міністер культури України, виголошує головну промову під час святкового полуденку.

Наша національна культура протягом десятиліть і століть, за умов бездержавности, була стрижнем, інколи єдиним стрижнем національного самоусвідомлення і консолідації, – як у самій Україні, так і в еміграційних чи діяспорних осередках. Сьогодні її значення для національної долі не тільки не зменшується, а навіть збільшується. По-перше, вона стає репрезентантом українства в світі, вона має здобувати і підвищувати престиж українського імени та Української Держави, часом і компенсуючи недостатність чи неефективність політичних та економічних чинників. По-друге, майбутнє української нації значною мірою вирішуватиметься в сфері культури. Творення, збереження і розвиток культури в широкому значенні слова є головним змістом історичного процесу. Національне самоствердження неможливе без того, щоб народ став частиною світової культури і світової свідомости.

Однією з історичних бід української культури, як і всього національного життя, була розірваність, розпорошеність у світі – через переслідування чужими режимами на батьківщині і масове вигнанство активного українського елементу з рідної землі, особливо протягом XIX–XX століть. Осередки українського культурного й інтелектуального життя в різні часи виникали й утримувалися в Петербурзі й Варшаві, Відні й Празі, Женеві й Парижі, Берліні й Мюнхені, в багатьох містах Канади, США, Австралії та інших країн. Такий вимушений відплив і розсіяння культурних та інтелектуальних сил були величезною втратою і травмою. Але українська людність, українські інтелектуали зуміли й тут знайти свою позитивну відповідь на трагічну ситуацію. Вони перетворили культурний чинник, поряд з релігійним, на національно-утривалюючу і національно-консолідуючу силу. Вони не тільки зосередились на збереженні того, що нищилося в самій Україні (і це неоціненна заслуга!), а й витворили потужну альтернативу офіційним тенденціям в радянській офіційній ідеології, історіографії, філології, літературознавстві, літературі й мистецтві "соціялістичного реалізму". Нарешті, вони творчо сприйняли багато імпульсів західного інтелектуального, культурного, мистецького життя, адаптували його новації до органіки українського творчого процесу.

Ми перебуваємо лише на початку процесу інтеграції всіх різноматерикових явищ української культури в нову цілість. Але не можна недооцінювати того, що, скажімо, твори багатьох українських письменників-емігрантів або й тих, хто сформувався на Заході, вивчається в університетах і в шкільних програмах; що при вивченні історії України в школах і особливо вищих навчальних закладах використовуються праці вчених з діяспори.

Таким чином, здобутки українців Заходу беруть активну участь у творенні нової якости української культури.

Новий Український Музей у Ню Йорку зможе повніше і гідніше репрезентувати мистецтво українців американського континенту і не тільки. Він забезпечить ширшу й інтенсивнішу співпрацю з мистцями України. Він відтворюватиме образ української культури, українського національного духу. Він може стати культурно-мистецьким прапором України в західному світі.

Виступ І. Дзюби присутні сприйняли з великим ентузіязмом, що вплинув і на їхню жертовність. Того дня було зібрано на будівельний Фонд Музею у формі пожертв і деклярацій 412 тис. дол.

Приємній атмосфері сприяла вся програма, включно з привітами Дж. Патакі – губернатора шт. Ню Йорк, якого представляла Зеня Муха; Анни Кравчук – голови СУА, організації, що заснувала Музей. Святковий настрій підтримували й виступи мистців Вячеслава Бакіса (фортепіано), Галини Колесси (віоля) і Юрія Харенка (скрипка). Керував програмою д-р Михайло Яримович. Імпрезу підготували: Імпрезовий комітет під головуванням Тані Тершаковець, Комітет збирання Фондів під головуванням Анни Алиськевич, адміністрація Музею.

Одностайна підтримка музейної будови додала оптимізму і віри в її реальність навіть тим, хто мав ще якісь сумніви щодо спроможности громади чи доцільности проекту.

ВИСТАВКИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

ЗБЕРЕЖЕННЯ СПАДЩИНИ. Село Угринів на Сокальщині експонується в Українському Музеї від 14 вересня 1997 року. Співкуратор виставки Любов Волинець під час відкриття вказала на її унікальність не лише тим, що увагу зосереджено на традиціях і творчості одного села, на естетичних смаках його населення, а – що важливіше – *"ця виставка говорить про трагедію давнього, тисячолітнього села, а при тому й про трагедію цілої нації.*

Кожен експонат зокрема і всі разом – це немов остання, лебедина пісня села, яке перестало існувати, і ожиівити його вже неможливо".

Виставка захоплює не лише колишніх угринівців чи мешканців сусідніх регіонів, так само виселених унаслідок акції "Вісла" 50 років тому, – вона викликає подив і захоплення в усіх відвідувачів Музею, надто, якщо усвідомити, що всю багатющу колекцію, яка склала основу виставки, зібрала одна особа – Ірина Кашубинська, яка мешкає в Парма, Огайо. З цього приводу Л. Волинець говорила:

"Про людей таких, як ми, – емігрантів, вирваних із рідного ґрунту і перекинутих на іншу, не свою землю, до якої ми не зуміли, не схотіли чи не змогли прикоренитися, – соціологи кажуть, що ми без ґрунту. Але мені здається, що у випадку пані Ірини Кашубинської соціологи помилилися, бо де б п. Ірина не була – чи в Реґенсбурґу, чи в Ню Йорку – вона завжди мала свій рідний угринівський ґрунт під ногами, й тому вона осягнула те, що іншим було не під силу".

І. Кашубинська заповіла, що подарує експонати до колекції народного мистецтва Союзу Українок Америки, якою 21 рік тому було започатковано Український Музей у Ню Йорку.

Виставку супроводжує, за доброю традицією Українського Музею, високомистецький двомовний каталог, де автором головної статті про мистецькі традиції с. Угринів є І. Кашубинська, а про писанки Сокальщини написала Т. Осадца.

Колекціонерка І. Кашубинська серед ближчої і дальшої родини в день відкриття Сокальської виставки в УМ

Відчутну допомогу в підготові виставки подали добровольці, які з великим вирозумінням і самопосвятою дарують Музеєві свій час і зусилля. Це передусім Марійка Тершаковець-Гавриляк, Стефанія Семущак, Віра Шуль і Галя Оберишин - зображені на знімці, а також Ярослава й Іван Лучечки, Ірена Мокрієвська та ін.

Мандрівна виставка
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ІМІГРАЦІЇ В АМЕРИЦІ від весни 1996 р. подорожує Україною. Виставка була підготовлена на базі архівних матеріялів Українського Музею й експонувалася в Українському Музеї в Ню Йорку 1984 р. – до сторіччя поселення українців в Америці.

В Україні виставка *Історія української іміграції в Америці* почала свою мандрівку з Києва. Від 23 травня до 2 серпня виставка експонувалася у Львові. На її відкритті у Львівському Палаці мистецтв була присутня член Екзекутиви УМ Віра Скоп. Дальший маршрут виставки: Луцьк, Рівне, Остріг. На поданій ліворуч знімці бачимо куточок експозиції з відвідувачами у Львові *(фото Віри Скоп)*.

ЦІННІ НАДБАННЯ ДО КОЛЕКЦІЙ

Г. Крук. Скульптурний портрет Якова Гніздовського.

Українському Музеєві дедалі тяжче розміщувати свої колекції в тісному теперішньому приміщенні. Та попри це, Музей постійно збагачується новими мистецькими надбаннями. Останнім часом, крім великої колекції народного одягу с. Угринів на Сокальщині, що експонується тепер на виставці *Збереження спадщини*, можемо повідомити про нові надбання до інших колекцій.

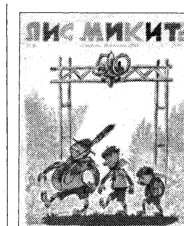
Винятково цінний дарунок Українському Музеєві зробили Стефанія і Міра Гніздовські – вдова і дочка славетного мистця Якова Гніздовського (1915 – 1985). Це перелік його рідкісні праці – дарунок Стефанії Гніздовської: теракотова скульптура *Танець*, чотири керамічні вази (*Танець, Риба, Дівчина* і *Змія*), тарілка *Трое котів* та ін. речі з 1953–54 років. До Музею перейшов також портрет Я. Гніздовського в бронзі роботи скульптора Григора Крука (1911 – 1988).

Неоціненним дарунком Міри Гніздовської є 7 батькових олійних картин: *Життя і смерть* (1953), *Ікар і нурок* (1954), *Вавилонська вежа* (1953–54), *Ікар і нурок І* (1954), *Вікна* (1956), *Пітьма, Рабство* (1961).

С. Гніздовська передала Музеєві також збірку з бл. 150 екслібрисів різних авторів з України.

Надія Костик подарувала Музеєві 16 карикатур Ека, збагативши колекцію образотворчого мистецтва.

Едвард Козак (1902 – 1992), відомий під псевдонімом Еко, здобув собі славу талановитого маляра і карикатуриста. Його творча спадщина цінна особливо гумористичною серією різних типів українців у діяспорі, що творить своєрідну історію української іміграції в Америці.

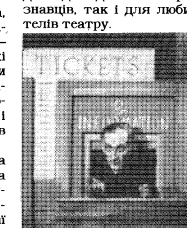

Обкладинка ж. "Лис Микита" ч. 8 (серпень - вересень 1962)

Архівна колекція збагатилася цінним дарунком із збірки Надії і Степана Костиків. Дарунок включає, зокрема, повний комплект журналу *Лис Микита* за 1951 – 1991 рр. а також деякі фотографії і програми виставок Едварда Козака. Як відомо, редактором, ілюстратором і видавцем журналу був Едвард Козак (Еко).

Визначна акторка української сцени Віра Левицька, що разом із сином Юрієм оформила й передала раніше до колекції Музею свій архів, а також свій скульптурний портрет роботи Михайла Черешньовського, – тепер подарувала Музеєві ще один альбом архівних матеріялів "Актор і режисер Володимир Блавацький (1900 - 1953)". В охайно оформленому архівному альбомі В. Левицької вміщено 265 фотографій В. Блавацького та акторів, що працювали з ним у різні періоди мистецької діяльности, зокрема, 1945 – 49 рр. у Німеччині. Крім того, збірка включає статті про творчість В. Блавацького, рецензії на вистави тощо.

Матеріяли про визначного діяча української сцени Володимира Блавацького будуть неоціненним джерелом як для дослідників-театрознавців, так і для любителів театру.

В. Блавацький у ролі Теді Дескіна у виставі „Поїзд марево" (Авгсбург, 1947 р.)

ГОСТІ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

23 травня 1997 року відбулася доповідь проф. Ігоря Шевченка на тему *Україна і Візантія: декілька думок про візантійські впливи на українську культуру*, у зв'язку з виходом його книжки *Ukraine between East and West*, CIUS, 1997 (*Україна між Сходом і Заходом*). Стрижень наукових досліджень всесвітньовідомого візантолога І. Шевченка, сконденсованих у серії з 12 нарисів книжки, становить формування національної свідомости українців від давнини до XVIII ст.

Після симпозіюму візантологів у Ню Йорку, 29 травня 1997 р. Музей відвідала одна з учасників симпозіюму – мистецтвознавець із Києва Людмила Міляєва і розповіла про українських фрески в Люблинському манастирі. Ілюстративним матеріялом для розповіді проф. Л. Міляєвої були прозірки унікального іконопису з каплиці в Люблині.

12 жовтня 1997 р. в серії доповідей в Музеї відбувся виступ етнолога Валентини Борисенко на тему *Вивчаймо Холмщину і Підляшшя* з презентацією історично-етнографічного дослідження *Холмщина і Підляшшя*. Відповідальний редактор видання, здійсненого завдяки ініціятиві й спонзорству подружжя Наталії та Івана Даниленків, – В. Борисенко є фахівцем із питань матеріяльної і духовної культури українців, завідувачка катедри етнології і краєзнавства Київського університету ім. Тараса Шевченка.

20 листопада 1997 р. Музей відвідали Леонід Кравчук – Президент України 1991 – 1995 рр., Георгій Філіпчук – губернатор Буковини, депутат ВР України та Іван Драч – Голова Всесвітньої Координаційної Ради. На знімці – гості з України в УМ на виставці *Збереження спадщини*. Зліва направо: *Іван Драч, Іван Лучечко, Христина Певна, і Леонід Кравчук.*

Зліва направо: *Марія Шуст, Любов Волинець, Валентина Борисенко, Іван Лучечко, Наталія та Іван Даниленки*

МУЗЕЙНА БРАМА В СВІТ

Нещодавно Український Музей відчинив вікно в безмежний світ Інтернету, створивши власну сторінку (Home page).

Сторінка відкривається таким ключем: http://www.brama.com/ukrainian_museum

Музейну сторінку безкоштовно оформили в 1997 році й далі працюють над нею Ганя Кріль і Максим Пизюр - друзі Українського Музею і комп'ютерні ентузіясти. 1994 р. Г. Кріль і М. Пизюр, спільно з Мироном Смородським, заснували інформаційну мережу "БРАМА". Їхня Брама в український світ (Brama Ukrainian Gateway) відчинена не лише для Музею, а й для багатьох інших установ нашої громади. Тобто ця брама відчиняє Україну в світ (у різних аспектах).

З Музейної сторінки можна довідатися, крім адреси й загальних відомостей про Музей (тимчасом лише англійською мовою), – повідомлення про виставки, зокрема, мандрівні, розклад курсових занять і різних подій, про крамничку, про стан будови нового приміщення Музею тощо. Музейна сторінка допомагає не лише легко відшукувати інформації про Музей, а й робити через комп'ютер усілякі замовлення (наприклад, каталогів чи наявних у крамниці мистецьких речей).

Про зацікавлення Музейною сторінкою свідчить передусім зворотний комп'ютерний зв'язок – реакція з різних кінців світу через електронічну пошту (E-Mail). Адреса Українського Музею для E-Mail: UkrMus@aol.com

РІЗДВЯНІ ДАРУНКИ

14 грудня ц.р. Український Музей влаштував традиційний Різдвяний базар. Того самого дня було розіграно льотерію, квитки якої Музей розпродав через пошту.

Було розіграно такі виграші: подорож вартістю 1,000.00 дол. у будьяку сторону світу, відеокамеру, 500 дол. готівкою, програвач компактдисків (CD player) і фотоапарат.

У неділю 14 грудня в Українському Музеї було гамірно і весело. Ті, що завітали на базар, мали нагоду не лише успішно розв'язати проблему різдвяних дарунків, а й стати власником одного з перелічених виграшів. Крім того, була мистецька різдвяна програма, в якій виступив родинний дует Кавацоків – у складі батька Василя і його 8-річної доні Марії. Любителі колядкового співу почули відомі й невідомі в діяспорі колядки та щедрівки з різних регіонів України.

Успішно скінчивши різдвяний базар у "домашніх" умовах, Музей вирушив з українськими різдвяними експонатами до Всесвітнього Торговельного Центру (World Trade Center), куди його вже вдруге запросили на триденний Holiday Gift Fair.

Адреса Музею: The Ukrainian Museum, 203 Second Avenue, New York, NY 10003
Телефон: (212) 228-0110, *Факс:* (212) 228-1947, *E-mail:* UkrMus2aol.com
Web site: http://www.brama.com/ukrainian_museum
ВИДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ
Підготували: Надія СВІТЛИЧНА і Марія ШУСТ

ГЕРОЇЗМ ПОВСЯКДЕННЯ

Свято героїнь зародилось серед зорганізованого українського жіноцтва в Північній Америці в холодні п'ятидесяті роки, коли надія на будь-які зміни на краще в Україні вимагала значного зусилля та витривалости. А все ж таки та надія була, і були вдалі зусилля, щоб вістки про ту надію не згасали. Брутальне придушення — в прямому, а не тільки в переносному значенні слова — протесту совєтських в'язнів у Караганді, чи точніше в Кінгірі, дало жінкам ще один доказ героїзму української жінки і зрозуміле бажання відзначити такий героїзм у період, коли в Америці ідеальна жінка мріяла про модерну кухню у затишному пригороді. Українські жінки в Америці не обмежували себе до пригородського затишку. Їхній світ не обмежувався до них самих.

Осяги жінок та чоловіків будь якого періоду віддзеркалюють вартості їхніх громад, і українцям неможливо було влитись у русло задоволеного стилю життя середньої кляси американців. Українські поселенці в ЗСА жили вартостями своїх традицій. Герої виявляють уміння перенести людські вартості на вищий щабель. Віддати життя за свій народ, за правду, за справедливість — це вершок героїзму наших днів. В дев'ятнадцятому та на початку двадцятого століття часто говорилось про героїзм материнства та про те, що жінки кладуть себе і своє життя на престолі материнства. Беручу під увагу скільки жінок помирали від пологів, такий погляд на материнство був оправданий. Але незручно і соромно було публічно говорити про кров породіллі, хоч кров у грудях від кулі надавалася навіть то елегантного вальса („...Йому щохвилі випливає червона кров з грудей...“). Тож жінка ставала героїнею, коли віддзеркалювала осяги не жінок, а цілого суспільства. Громада оспівувала не героїзм материнства, а його затишність, навіть коли тяжко було уявити будь-яку затишність, а не те що „затишність“ з малими дітьми під час війни. Героїзм у жінок проявлявся тоді, коли вона, за Оленою Телігою, взяла „меч із ваших обомлілих рук, щоб вдарить твердо там, де треба вдарить“.

Союз Українок від смерти Ольги Басараб відзначав цю знаменну річницю, коли одна із їхніх рядів стала символом продовження визвольної боротьби, згинувши брутально замордована в польській тюрмі. Поетка Ладя Могилянська розстріляна большевиками в совєтському концентраку в 1930-их роках. Олена Теліга, жертва нацистів, свідомо пішла у пащу ворога, щоб бути на рідній землі. Ще живуть жінки УПА, хоч дехто може сказати, що чин УПА переважав над шануванням живих учасниць боротьби. А тут — у тихі п'ятидесяті роки — потрясаюча, спізнена вістка — під танками совєтських енка-ведистських військ згинуло п'ятсот безіменних жінок, в'язнів большевицьких концентраційних таборів. Так постало Свято Героїнь, щоб відзначити відомих і безіменних жінок, які віддали і віддавали своє життя за Україну.

Героїзм тих жінок лиш завершився смертю; він не був зумовлений смертю. Перед смертю, ці жінки, як мільйони незнаних жінок, провадили геройське життя, борючись зі смертю. Ці мільйони змагались із завмиранням людяности серед людей і намагались зберегти саме життя. Так часто буває в історії України, що прожиття, порід дітей, опіка над ними, саме виживання — становить геройський подвиг. Війни, голод, насильство, окупації, вигнання, еміграції, заслання — скільки надлюдських зусиль ці короткі слова вимагають від жінок, котрі не так давно вважались слабими, тендітними, нерівними сильним чоловікам.

Наше кровожадне століття зайвий раз продемонструвало нам, як можна звихнути найкращі ідеї, як можна найшляхетніші пориви вжити для найбільш гидких дій, як можна із шляхетного гасла зробити заперечення самої суті гасла. Таке вивихнення ідей творить людину із замкненим мисленням, людину, котра не може бачити навіть споріднених зі собою осіб, якщо це йде в розріз із завченими ідеологічними тезами. „Ішов на брата брат “ не тільки під час Світових війн, але і під час сутичок — релігійних, календарних, контактних, патріярхальних, мовних, територіяльних, правописних.

Тоталітаризм ограбував людину — духово, фізично, матеріяльно — навіть у більшій мірі, як це робили старі колоніяльні імперії. Одним із найбільших злочинів систем насильства є знищення почуття солідарности, громадськости. Тоталітаризм живиться не тільки брутальною силою, але й вмінням відчужити одну групу від людей другої. Це твориться в першу чергу виключенням за категоріями — (націоналісти, пани, куркулі, жиди, негри, космополіти) — із рядів „прийнятого порядного людства“. Решта людей натавруємо неповноцінністю — хахли, русіні, жіночки, селепки, косоокі, провінціяли, колгоспники — аж до тої міри, що натаврована група приймає за правдиву характеристику, чи навіть історію, надану їй владною силою. Так діють імперії супроти підвладних; власники супроти невільників-кріпаків, навіть слідчі супроти в'язнів. Атомізація-відірвання людей від зносин притаманних розвинутим суспільствам — це сильний та ефектовний засіб контролі над людьми. Одним шепочуть — ми згідні з вами, але не можна чейже, щоб загал так думав, розумієте, ворог кругом; другим — дамо вищу платню, титул, відрядження; а третіх — третіх заарештуємо, нехай вважають. А тих, що таки схочуть контактуватися, говорити відкрито про те, що думають — відізолюємо, заб'ємо тихо, щоб не було зайвого шуму. І будемо жити „політично-коректно“.

Залякана мовчанка, або гірше — спільне скандування спільного гасла — забиває обмін думок та витворення спільних раціональних інтересів. Так затрачується громадськість, почуття приналежности до думаючої й відповідальної спільноти. Так стає людина непричетна до загалу — в оригінальному грецькому зумінні — ідіот. Або чистою-рідною мовою — „Моя хата скраю“. Недаром у роки, коли от-от розлазився СССР, музична група „Не Журись“ співала „Коли дитина спить, вона не плаче“, як прозору пародію на політичну систему. Совєтська система трактувала своїх громадян як неполітичних дітей. Рішення приймалися за них. Сьогодні весь пост-комуністичний простір терпить наслідки централізованої, але нераціональної системи. Західні інтелектуалісти, в свою чергу, борикаються то в хвилях заперечення раціональної думки і цінностей, то в утвердженні нових істин, то в придуманні нової формуліції, чи пак, „артикуляції“ старих правд.

Тоталітарний контроль — лиш логічне завершення системи контролю над людьми. Жодна частина світу не вільна від сил, які намагаються утвердити свій контроль над другими та які вважають, що такий контроль — невід'ємна прикмета держави. Різниця в тому, до якої міри населення свідомо чи підсвідомо приймає таку логіку мислення, а наскільки може і хоче дати відсіч таким зазіханням. Героїзм одиниць полягає в тому, що вони змагаються проти того контролю, проти насильства. Так приходить геройська смерть, коли насильство ставить нас на грань, коли вже немає іншого виходу. Смерть геройська є тоді тільки, коли у неї є велика ціль. Сама по собі смерть — це просто кінець життя. Героїзм — це протиставлення смерті духу, це утвердження віри у вартість по-за смертю, це цінність, котру смерть одиниці не знищить, котра переживе насилля над однією людиною, щоб ожити у життї інших. Героїзм — це життя навіть у вічі смерти.

Герої йдуть на смерть не заради смерти, а щоб вибороти краще життя. І знову наше кровожадне століття зайвий раз продемонструвало нам, як можна під покришкою відданости ідеї перетворити шляхетне почуття праці для загалу в запереченні прав того ж загалу. Ще далеко до культу особистости, до фюрера та „ясного сонця“ з Кремля, Франко остерігав свій, тоді ще переважаючо сільський, люд, що „як стануть пастухи вовками, треба вівцям пастися самим“.

Коли розліталися західні імперії й зароджувались нові (надіялось — демократичні) держави Африки та Південної Америки, тоді ЗСА у співпраці з іншими державами кинулись проводити в життя програми допомоги для економічного розвитку нових держав. Одначе, двадцять років такої допомоги не принесли бажаної користи. Гроші розпливались, народ залишався нужденним, а тільки малий прошарок його багатів. Колоніяльні імперії впали, а загал людей на територіях колишніх імперій залишився в нужденному повсякденні, часто-густо гіршому, як перед тим. Розпад СССР повторив цю лекцію історії: система, контрольована навіть поновлюваною, але замкненою групою, розпадеться під власним тиском, одначе цей розпад не гарантує демократичного добробуту. І знову повторна лекція історії — форма держави сама по собі не забезпечує ані прав, ані добробуту загалові. Треба більше. Треба свідомого загалу.

Ключ розвитку, добробуту та свободи полягає у співпраці активної громадськости у творенні та використовуванні умов власного розвитку. Навіть найшляхетніша держава, найбільш науково упланована система економічного розвитку, найшляхетніші пориви найкращих синів — не забезпечать добробуту народові. Система суспільної опіки в ЗСА не виправдала себе, а її частини наших міст, де пройшов вал міської онови, не різняться від опущення та бруду підсовєтських „хрущобок“. Закони самі по собі не забезпечать правового суспільства чи держави. Ще римляни, — які також страждали від культу особистости, — знали, що без дотримання громадських засад порядности, — закон пустий. Leges sine moribus — vanae! Навіть закони Божі та структура Церкви не запевняє, через людську недосконалість, справедливости та правди. Тут також не бракує своїх лекцій історії. Недаром Бог людині дав вільну волю. Без вільної волі система християнської етики — голослів'я. Без свобідної волі етика перетворюється у примус або у передрішеність.

Часто зустрічаємось зі статтями про Україну і про українську діяспору, що б'ють на сполох простим голосом дзвона, мовляв, — все пропало. Дзвін скликає людей — його звук нічого не розв'язує. Одначе за відлунням тих статтей-дзвонів, — від котрих серце холоне, бо завжди це осторога, що от-от все пропаде, — проходять тихо хосенні, корінні зміни в суспільстві України. Найцікавіше із цих явищ є відродження громадської думки на Україні в найширшому досі в нашій історії засязі. Воно проходить відносно тихо й воно ще часто двомовне. Часами воно проходить за ширмою перекладів західних праць або статтей про досі невідомих в Україні авторів. Часами це звучить як відкриття Америки, особливо у відносно езотеричних варіянтах пост-де-конструктивістичної літературної критики, котра починає обридати спеціялістам на Заході. Але назагал такі журнали, як *Політична Думка, Современное Общество, Суспільство* і *Час* й інші, обговорюють такі конечні для українського суспільства поняття, як атомізм тоталітаризму, а-соціяльність пост-комунізму, комплекс жертви, наслідки насильства, співвідношення різних неформальних груп та державних структур, тощо. Журнал *Сучасність* тепер продовжує свою традицію ангажованого суспільства в Україні, замінивши Ню Йорк на Київ. Рівень статтей, редакційне обличчя журналів, засяг тематики — це все показники дозрілого суспільства, яке готується зайнятися своїми справами.

Тут треба не тільки додати, але підкреслити, що серед видань так званої жіночої проблематики завважуємо розвиток громадської заангажованости. Видання доповідей з жіночих конференцій у Києві та в Одесі, центри жіночих студій у Києві, Харкові і тій же Одесі, рівень зацікавлення жіночою проблематикою, свідчать, що жінкам також не ласо сидіти на кухні та очікувати китиць квітів у День Жінки чи в День Матері. Обговорювані теми сягають державотворення, особливостей законодавства в справі жінок, насильства, конвенцій ОН про права жінки, мови й дошкілля, тощо. Ці явища свідчать, що не тільки розпався Союз Нерушимих, але що й міняються його колишні громадяни.

Отже вилонюється громадське суспільство в українському народі. І це вже не народ сільський, що живе у період романтизму, вишивань та пісень. Це народ державний, думаючий, що намагається перетворитися — не творитися, а перетворитися — у те, чим він повинен бути — у громаду відповідальних громадян. Україна бо знає, що без активної громадськости у ній царюватиме знову випасана безвідповідальна верхівка. Україна бореться з гіршими ознаками „совєтського чєловєка“, — з урра-патріотизмом без власної думки; асоціяльністю, пов'язаною з психологізмом мас; з безвідповідальністю; втечою у короткотривалі задоволення; з маскуванням безправ'я за ширмою гучних маніфестацій. І в тій боротьбі Україна відкриває не тільки американську масову культуру, але й ту ж американську боротьбу власного „я“ з мужчиною „у сірому костюмі-одязі“, з масівкою, з тією ж політичною та суспільною апатією, з якою стоїть у змагу також Україна. І ще Україна в додатку до людських прав відкриває потребу запевнення тих прав всім людям — тобто і жінкам.

Жіночий рух постав, як і всі емансипаційні, тобто визвольні рухи, на намаганню допомогти жінкам (за словами Ліни Костенко, висловлених в іншому, але спорідненому контексті) „по різному дивитися на світ“. Від самих початків, — а жіночий рух мав цих початків багато, бо кожне покоління починало наново, значить мало, а то й нічого про своїх попередниць, — жіночий рух — це звичайне намагання жінок стати повноцінними членами своїх громад, не затрачуючи власної особистости. Про позірність статевої рівноправности в совєтському безправ'ї зайво навіть ще раз говорити — тема відома й опрацьована. Про прозорливість Наталі Кобринської, яка далеко до створення СССР остерігала перед подвійним навантаженням жінок, що прийде, коли соціяльний розвиток та індустріялізація не підуть у парі з фемінізмом, — я писала деінде. Тут треба згадати про громадські традиції жіночих рухів в Україні, особливо про Союз Українок та про те, що у міжвоєнний період Союз Українок займався програмами економічного розвитку та включення жінок у політичне життя народу. Союз Українок був громадською організацією. Його створили жінки, які не мали доступу до громадського життя. Вони зрозуміли, що навіть найбільш геройським зусиллям одиниць не можна, за словами Олени Теліги, „роздерти звички, мов старі котари“. Перед жінкою щоденно стояла злиденність повсякденного життя, хворобливість дітей, безвихідність села, перешкоди до здобуття освіти, політичне безвластя. Жінки брались до праці, у них не було ані часу, ані можливостей осмислити цю працю чи писати про неї.

Організації: Український Золотий Хрест, СУА, Об'єднання Українських Православних Сестрицтв у ЗСА, Об'єднання Жінок ООЧСУ — постали тому, що у своїх загальних організаціях жінки відчували брак зрозуміння для їхньої праці, наявність труднощів у інтегруванні себе в організації, чи просто мали бажання мати зв'язки з іншими жінками в жіночій громаді, у своєму середовищі.

У так званих „жіночих справах“ жіночі організації співпрацюють поміж собою, а Союз Українок Америки намагається об'єднувати жінок усіх політичних та релігійних угрупувань на загальногромадських засадах. Я свідомо вжила слова „так звані жіночі справи“, тому що жіночі справи — це ті громадські завдання, на котрі громада не має часу та на котрі не витрачає ресурсів: це — передшкілля, допомога потребуючим, суспільна опіка, задержання традицій та пристосування їх до потреб модерного життя, виховання дітей тощо. Традиційно, у всіх суспільствах ці обов'язки спадали на жінку, відтинаючи її від можливостей повноцінної участи в усіх проявах творчого життя, особливо відтинаючи її від освіти та політичної рівноправности.

Змагання України за свободу та незалежність тотожні з цілями жіночої емансипації — свободи і рівноправности, можливости розвитку, доступу до професій, власного вибору, права на власне повноцінне існування. Українки сприймали цю тотожність та не вважали за потрібне наголошувати потребу саме статевої рівноправности у хвилях загального безправ'я, що бушувало довкола.

В роки кризи — війни, навіть протяглої холодної війни — жінки завжди ставили свої права на друге місце. Перше — свобода невільникам-неграм у ЗСА, а тоді дальша боротьба за право голосу. Лиш союзники людських прав, після 14-ої Поправки до Конституції, дещо забули про жінок. Боротьба за 19-ту Поправку до Конституції провадилась уже самими жінками.

Опинившись в Америці, українські жінки в першу чергу боролися за права України. Від самого початку існування жіночих організацій у ЗСА, українські жінки добивалися, щоб на міжнародному та на американському форумах звучав голос про Україну та її жінку. Що більше була загрожена Україна, то більший натиск ставилось на Україну, то більше відсувалися потреби жінки як такої на другий плян. Допомога Україні, від 1920-их років, допомога переселенцям — діпістам, організування світличок, видання дитячої літератури, допомога українцям в Бразилії, Польщі, Україні, видання творів Лесі Українки, підтримка центрів Українознавства, фонди для лікування дітей — це цілі Союзу Українок в Америці. Інші жіночі товариства мають подібні цілі.

Жінки в Україні були однією із перших активних груп, — не одиниць, а груп, — що проявили громадські почини в період так званої перебудови. Союз Солдатських Матерів таки причинився до спрайняття ідеї розділення СССР і його армії. Про це вже дещо писалось. Жіноча Громада вивела жінок на вулицю — перетворивши свято 8-го березня на маніфестацію політичної активности жінок.

Та загроза Україні далі існувала: важкі економічні відносини, хвороби дітей, затрата праці, — і права жінок знову пішли на другий плян.

Тут не справа прав жінок. Справа значно важливіша, бо жінки в Україні становлять 55% населення. Тобто, тут не права меншостей, а справа більшости. Якщо доля народу залежить від того, чи її громадяни належно розуміють важливість громадського заангажування, важливість того, щоб спільно... не співати, а творити умови життя (що дасть час і вигідне місце на спів), якщо доля народу залежить від того, чи її громадяни беруть участь у творенні свого суспільства, чи вони беруть відповідальність на себе й за цілу громаду, тоді суспільність, аполітичність жінок — це загроза державі та народові.

Героїзм нашого дня, героїзм, який покоління активних та відданих жінок сповідували з дня на день, — це героїзм повсякдення. Це не відчуження у хуторянській шкаралупі вигідної „сабурбії“ — пригороду, це не гучне голослів'я запальних гасел, і це не проставлення геройських діл минулих століть. Героїзм нашого дня, як і героїзм поколінь, котрим завдячуємо наше вигідне буття тут та існування української спільноти крізь всі поневірювання в Україні, — це героїзм повсякденної спокійної, розважної й розумної праці для всіх наших громад.

Героїзм нашого дня — це праця тих наших союзянок, як і цілого зорганізованого жіноцтва, що зрозуміли, що День Героїні, як і всяке свято, може бути лише раз на рік. А героїзм нашого повсякдення вирішує нашу долю й долю нашого довкілля.

Брак того рутинного героїзму поклаває на наших нащадків знову потребу героїзму — до смерти. На нас, у тому випадку, лежатиме тавро поновної невдачі. Спаси нас, Боже і Пречиста Мати, від такої долі!

Марта БОГАЧЕВСЬКА-ХОМЯК

А. Попок і О. Швачка,
Київ

УКРАЇНСЬКА ЕТНІЧНІСТЬ У КАЗАКСТАНІ

Українська спільнота Казахстану за своєю чисельністю посідає третє місце серед українських спільнот світу (після Російської Федерації та ЗСА). За даними останнього, ще совєтського (1989 р.), перепису населення там проживало 896,240 українців, що становило 5.4 відс. населення країни. 36.6 відс. з них рідною мовою вважали українську. Події останніх років, зокрема, розпад колишнього СССР, утворення й становлення нових незалежних держав, морально-психологічний дискомфорт, викликаний труднощами адаптації до нової етнополітичної дійсности та загострення соціяльно-економічної ситуації викликали значні міграційні потоки у всіх колишніх республіках СССР, в тому числі спричинили реемiграційні потоки в Україну. Такі процеси набувають особливо масового характеру саме в цьому регіоні.

За деякими даними протягом 1992–95 років в Україну лише з Республіки Казахстан повернулось 60,281 осіб, майже половина з яких — українці, близько 30 відс. — росіян, решта — представники інших національностей — вихідці з України. Серед азіятських країн Казахстан посідає перше місце за кількістю осіб, які емігрували з України. В цілому міграційні потоки носять стихійний, нерегульований характер. Про зростаючу актуальність цієї проблеми, зокрема для Казахстану, свідчать й звернення представників українських товариств Казахстану та окремих осіб до органів центральної виконавчої влади України з проханням про сприяння в організації їхнього повернення на Батьківщину.

Сьогодні, за даними газети „Українські Новини“ (ч. 35 (164) з 8-го жовтня 1997 року), близько 796,000 громадян Казахстану визнають себе українцями.

Першими українцями на казахській землі вважаються заслані до північного Казахстану (західного Сибіру) учасники придушеного 1768 року гайдамацького руху, відомого в історії під назвою Коліївщина. Більш активне формування української національної меншини у Казахстані бере свій початок з другої половини XIX століття, відтоді як туди почали прибувати переселенці з Таврійської, Катеринославської, Херсонської, Харківської, Полтавської, Київської, менше — з Чернігівської, Подільської, Волинської губерній. Значного розма-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Пам'ятник загиблим українцям в таборах Спаська

З НАГОДИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ВЕСЕЛИХ СВЯТ та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
всім Рідним, Друзям і Знайомим
— бажають —
Урсуля й Остап Балабани

Радісних свят
Різдва Христового
та
Щасливого Нового
Року
родині, приятелям і знайомим
в Україні і діяспорі
— бажає —
ОЛЬГА КРИЖАНІВСЬКА

З Різдвом Христовим!
З Новим Роком та
Святим Йорданом!
Рідних, приятелів і друзів
благослови Боже
здоров'ям, щастям, любов'ю, добром.
Христина, Юрій, Ярина і Тарас
ФЕРЕНЦЕВИЧІ

ГОЛОВНА УПРАВА ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
— бажає —
Членам Товариства, Управам Відділів, Родинам Членів, Українському Громадянству в ЗСА, діяспорі й Україні
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
За ГОЛОВНУ УПРАВУ
д-р ЛЕВ ДОБРЯНСЬКИЙ голова
д-р МАРКО ДЕРЖКО секретар

РІЗДВЯНІ ПРИВІТАННЯ СПІВВІТЧИЗНИКАМ

У ці святкові дні щиро вітаємо з Різдвом Христовим і Новим Роком наших друзів з української громади. Нехай ваше життя наповниться новими надіями і радощами, зміцниться здоров'я, поліпшиться добробут сімей. Ми завжди високо цінили і цінитимемо вашу безкорисну допомогу батьківщині і її представникам у дипломатичних представництвах за кордоном, зокрема амбасаді України в ЗСА. Віримо, що новий рік принесе вам і вашим родинам щастя і многії літа, а нашій рідній матері-Україні — мир і процвітання.

Слава Україні! Боже, благослови Америку!

ЮРІЙ І МАРІЯ ЩЕРБАКИ, амбасада України в ЗСА

УПРАВА ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ
— бажає —
Відділовим Урядникам, їхнім Родинам, та всім членам Округи
радісних свят
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і щасливого
НОВОГО РОКУ
За Управу Округи:
СТЕПАН ГАВРИШ голова
д-р БОГДАН ГНАТЮК почесний голова
МИКОЛА ПРИШЛЯК секретар
ВАСИЛЬ ЄВТУШЕНКО касир
ВАСИЛЬ ПАСТУШОК головний контролер

З ПРАЗНИКАМИ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО,
НОВОГО РОКУ та ЙОРДАНУ
ієрархам українських церков, головним пластовим проводам, крайовим проводам, усім пластункам і пластунам, прихильникам Пласту та українському народові!
— бажає —
БАГАТО БОЖИХ ЛАСК, ДОБРА й ЩАСТЯ
ЛЮБОМИР РОМАНКІВ — НАЧАЛЬНИЙ ПЛАСТУН

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ РОКОМ!
Екзекутива Злученого Українського Американського Допомогового Комітету
бажає
Усім Організаціям членам ЗУАДК-у, усім добродіям ЗУАДК-у і жертводавцям на харитативну діяльність ЗУАДК-у та Усім нашим Братам і Сестрам в ВІЛЬНІЙ УКРАЇНІ
Мирних і Радісних Свят
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і щасливого
НОВОГО РОКУ
і поздоровляє
українським традиційним привітом
ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, INC.
1206 Cottman Avenue, Philadelphia, PA 19111
Tel.: (215) 728-1630 • Fax (215) 728-1631

Найкращі Побажання та
Вітання із святом
РІЗДВА ХРИСТОВОГО

„САМОПОМІЧ“ (Н. Дж.)
Федеральна Кредитова Кооператива

SELF RELIANCE (NJ)
FEDERAL CREDIT UNION

CLIFTON (PRINCIPAL) OFFICE
851 Allwood Road
Clifton, NJ 07012
(973) 471-0700

Passaic Office
229 Hope Avenue
Passaic, N.J. 07055
(973) 473-5965

Whippany Office
730 Route 10 West
Whippany, N. J. 07981
(973) 560-9585

Elizabeth Office
301 Washington Ave.
Elizabeth, N.J. 07202
(908) 289-5554

Toll Free: 1-888-BANK UKE

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!
З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ РОКОМ
— вітаємо —
РОДИНУ, ПРИЯТЕЛІВ, ЗНАЙОМИХ
по обидвох боках Океану.
ЯРОСЛАВА, ЗЕНОН і ХРИСТЯ СНИЛИКИ

Веселих Свят Різдва Христового
та
Щасливого Нового Року
Родині, Приятелям і Знайомим
— бажають —
ВАРКА, ЯРЕМА ЛЕВ і ЯРЕМА АНДРІЙ БАЧИНСЬКІ
Ню Йорк, Н. Й.

ДОСТОЙНИМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ і ПРИЯТЕЛЯМ епохального діла Енциклопедії Українознавства
Веселих Свят Різдва Христового
та кращого Нового Року
бажає
Фундація Приятелів Енциклопедії України, Інк.
71 Collinwood Rd. Maplewood, N.J. 07040

ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ в Ню Йорку
— бажає —
усім Уділовцям, Установам і Організаціям, які мають в УНДомі свої постійні домівки, всім, що користають із заль УНДому та всій Українській Громаді Ню Йорку
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
140-142 Second Avenue
NEW YORK, N.Y. 10003
(212) 529-6287

Управа Східньо-Европейського Дослідного Інституту ім. В. Липинського
— вітає —
Вельмишановних членів, співробітників, прихильників, жертводавців і всю українську громаду в діяспорі та в Україні
З ПРАЗНИКОМ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і щиро бажає
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
469 Flamingo Street, Philadelphia, PA 19128

Христос Родився. Славіте!
ХРИСТОС РОДИВСЯ!
Всім нашим Добродіям, Членам, Прихильникам і Слухачам
ВЕСЕЛИХ СВЯТ і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
— бажає —
УПРАВА ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ в ГАНТЕРІ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО!
РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
— бажають —
ІРИНА і ЯРОСЛАВ КУРОВИЦЬКІ
Ню Йорк, Н.Й.

ВЕСЕЛИХ І РАДІСНИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

Родині, Друзям, Знайомим і всім членам Українського Народного Союзу

– щиро бажають –

АНЯ і ЮРІЙ ПЕТРЕНКИ з родиною

Арізона Мериленд Кольорадо

Вітаємо наших рідних, приятелів і знайомих

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ РОКОМ!

ДМИТРО і СОФІЯ ШПАКИ з доньками

З Різдвом Христовим і Новим Роком

вітає рідних, приятелів, знайомих і всіх членів 25-го Відділу УНСоюзу

Христос Раждається!

МАРІЯ САВЧАК

РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

– бажають –

ІГОР, НАТАЛКА, АНДРІЙ, МЕЛАСЯ І МАРКІЯН СОНЕВИЦЬКІ

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ! СЛАВІТЕ ЙОГО!

Українська православна церква „Всіх Святих“

206-208 Схід, 11-та вул. в Ню Йорку, 10003

з Різдвом Христовим і Новим Роком

вітаємо всіх парафіян, прихожан і прихильників

о.В. Ханас — парох

Іван Плісак — голова парафіяльного уряду

РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ

Радісних Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року

— бажають —

д-р Андрій, Татяна і Тамара Тершаківці

Христос Родився! Славімо Його!

З РІЗДВОМ СВЯТИМ і НОВИМ РОКОМ!

найщиріші побажання

Радісних Свят і Щасливого Нового Року

родині тут, на чужині та в Україні, приятелям, пацієнтам, знайомим та всьому українському народові на рідних землях вільної України

— пересилає —

д-р Любомир Ворох з дітьми: Любославом, Андреєю і Татіяною

Веселих Свят Різдва Христового і Щасливого Нового Року

членам і всьому громадянству бажає

Управа Товариства Самопоміч і Клюбу Сеньйорів в Ню Йорку

Царю Небесний, Отче всесильний,
На Україну з неба зійди!
Дай, щоб наш Уряд, був непомильний,
Спраглий любови і свободи,
Поборов царство сатани!
Спраглий посвяти в праці щоденній
Для своїх ближніх на кожний день!
Пішли нам, Боже, провід спасенний,
Дай Україні мир золотий –
Посеились в серцях добрих людей!

L'Abbe Pryjma Wasyl
8 bis, rue de l'Ukraine
65100 LOURDES — France
Tél. 62 94 90 33
C.C.P. 613-26A. Toulouse

Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року!

Вельмишановним: Ректорові, Деканам, всім Професорам, Студентам УВУ, Меценатам, Добродіям і Жертводавцям на Фундацію Українського Вільного Університету, Духовенству Українських Церков, Установам, Молодечим і Студентським Організаціям та всьому Українському Народові в Україні і поза межами Батьківщини

— бажає —

УПРАВА

Фундації Українського Вільного Університету

UKRAINIAN FREE UNIVERSITY FOUNDATION, INC.

P.O. BOX 1028, New York, NY 10276. • Tel. (212) 254-1571

„З Різдвом Христовим, Новим Роком та Святим Йорданом

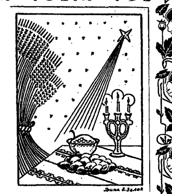
родині, друзям і приятелям

ВЕСЕЛИХ і РАДІСНИХ СВЯТ

— бажають —

ЕВСТАХІЯ і МОТРЯ МІЛЯНИЧ

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТІВКА в НЮ ЙОРКУ

— ВІТАЄ —

всіх Членів, Симпатиків, та всю Українську Громаду

зі СВІТЛИМ СВЯТОМ РІЗДВА ХРИСТОВОГО і НОВИМ РОКОМ

— та бажає Їм —

МИРУ, РАДОСТИ, ЩАСТЯ і ЗДОРОВ'Я

ДИРЕКЦІЯ КРЕДИТІВКИ

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ В НЮ ЙОРКУ:

215 E. 2nd Ave., New York, N.Y.10003
Tel.: (212) 533-2980

ФІЛІЯ:

35 Main St. So. Bound Brook, N.J. 08880
Tel.: (908) 469-9085

ЩЕРАЗ ДЛЯ ВСІХ ДАВНЕ АЛЕ ЩИРЕ ПОЖЕЛАННЯ

З Різдвом Христовим і Новим Роком
Абисьте мали щастя з кожним сильним кроком.
Щоб Ваші очі лиха не видали,
Ваші чисті мислі ластівками літали.
Вам господині, хай Бог нагородить,
Що гарно газдуєте у своїй господі.
Де поступить Ваша ніжка, хай там радість сходить,
Хай про Вас старе і мале лиш добре говорить.
Висьте були серцем добрі, усміхом ласкаві,
Першували між челядою як над всіми пава.
Аби руці, нозі і голова не боліла,
Жура в світі щоб пропала, личка не плісніли.
Бисьте мали душу горду, пишну як смерека,
Життя щоб Вам плило річков з меду і молока.
Аби Вам зазулиці накували літа,
Кілько очків на облаці, кілько веснов цвіта.
Аби лани колисались з жита і пшениці,
Бисьте в гаразді панували на штири світлиці.
Щоб блестіли у Вас гроші, білі вербениці.
Аби собі забагали лиш молока від птиці.
Бисьте в шовках похожали, в золотих підковах,
І щасливо довго жили і були здорові.
Веселих Свят, доброго здоров'я і много літ
щасливих і веселих, бажає Вам

М. СУРМАЧ з РОДИНОЮ

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

ХРИСТОС РОДИВСЯ! СЛАВІТЕ ЙОГО!

Щирі побажання Веселих Свят РІЗДВА ХРИСТОВОГО і щасливого НОВОГО РОКУ

ієрархам і духовенству українських церков, головному і крайовим пластовим проводам, дирекції і членам Пластової Фундації в Ню Йорку, громадським установам, організаціям та особам, котрі своїми щедрими пожертвами помогли потребуючій молоді перебути серед природи на пластових таборах, членам Ланки Батьків — Пластприяту, батькам пластової молоді, всім виховникам та їх співробітникам, всім пластунам і пластункам нашої станиці та в діяспорі, як рівнож і тим, що в Україні та всьому українському громадянству

— бажає —

Станична Пластова Старшина
Управа Ланки Батьків — Пластприяту
Осередок Праці УПСеніорату і
Осередок Праці УСПластунства
в Ню Йорку

Веселих Свят Різдва Христового і Щасливого Нового Року

Родині, Приятелям і Знайомим

— бажають —

д-р Клементій й Ольга Стефанія РОГОЗИНСЬКІ

Христос Рождається!

УКРАЇНСЬКА ШКІЛЬНА РАДА

— вітає —

З Різдвом Христовим та Новим 1998 роком

Ієрархів та Духовенство Українських Церков, наші Школи, Молодечі та Громадські Організації та ввесь Український Народ на Рідних Землях та на поселеннях!

Із Радісним Празником

РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО

всього добра, зокрема здоров'я

Родині, Приятелям та Знайомим

– щиро бажає –

ВОЛОДИМИР БАРАГУРА із сім'єю

З Різдвом Христовим і Новим Роком

РІДНИХ, ПРИЯТЕЛІВ і ЗНАЙОМИХ,

щиро вітають

Мирослава Мирошниченко і Галина, Любомир Кузьми

Радісних Свят, Щасливого Нового Року

Рідні, Приятелям і Знайомим

— бажають —

Ольга, Богдан Михайлів

д-р СІЛЬВІЯ БІЛОБРОН

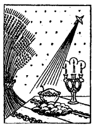
Стоматолог

551 Millburn Avenue
Short Hills, New Jersey 07078 **Tel.: 973/467-0885**

Рідні, Приятелям та Знайомим

щиросердечні різдвяні та новорічні побажання шле

д-р ЯРОСЛАВ МИКУЛОВИЧ

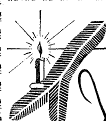

УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНО-ХАРИТАТИВНА СЛУЖБА, КОЛИШНІЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ на чужині,

З нагоди Різдва Христового та Нового Року, шле найщиріші побажання Веселих Свят та здорового і щасливого Нового Року: Високодостойному Президентові Української Держави, Урядові, Верховній Раді, Українському Чер-воному Хрестові в Україні, Високопреосвященнішим Владикам і Всечеснішому духовенству Українських Церков у вільній Україні та діяспорі, українським науковим установам, Світовому Конґресові Українців, Суспільній Службі Українців Канади враз із відділами, Союзові Українок враз з відділами, лікарським товариствам, „Самопомочі" враз із відділами, „Провидінню", молодечим організаціям, українській пресі, нашим жертводавцям, збірщикам, представництвам, станицям, всьому членству УМХС, та всій українській спільноті в рідному краю і чужині.

РАДА і УПРАВА УМХС

Христос Родився

членам, прихильникам та всьому громадянству

Веселих Свят Різдва Христового й Щасливого Нового Року

бажає

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КАСА „САМОПОМІЧ", ФІЛІЯ в ДЖЕРЗІ СИТІ

Selfreliance Ukrainian Federal Credit Union
New Jersey Branch

558 Summit Ave., Jersey City, N.J. 07306
Tel. (201) 795-4061. Fax: (201) 795-4006

Христос Родився.

Славіте!

Шановному Професорові М. Семчишинові, колишнім Учням та всім Зальцбуржанам

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— *бажає* —

КОМІТЕТ ЗАЛЬЦБУРЗЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

Наступний З'їзд відбудеться 10-12 вересня, 1999 р. на Союзівці

Український Технічно-Господарський Інститут УГА/УТГІ

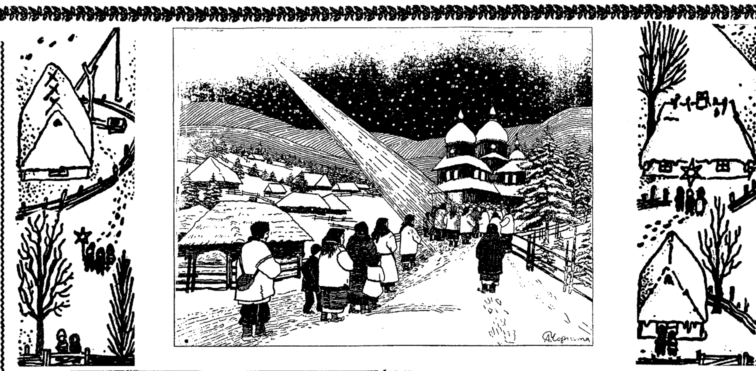
шле:

українському народові в Україні та діяспорі, Високодостойному Президентові України, Урядові, Верховній Раді, Високопреосвященнішим Владикам та українському духовенству в Україні і на чужині, нашим професорам, доцентам, абсольвентам, науковим співробітникам, українським поличним партіям, організаціям, українській кооперації, інженерам, лікарським товариствам, молодечим організаціям, українській пресі та всім нашим прихильникам і жертводавцям, найсердечніші побажання з нагоди Свят Різдва Христового та нового 1998 року.

Бажаємо всім Веселих Свят та щасливого і здорового Нового Року!

ХРИСТОС РОДИВСЯ – СЛАВІМ ЙОГО!

Ректорат Українського Технічно-Господарського Інституту

ВЕСЕЛИХ РІЗДВЯНИХ СВЯТ та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні та Знайомим
— *бажають* —
ІРЕНА та д-р ЛЮБОМИР БОРОДАЙКО з ріднею

ВЕСЕЛИХ СВЯТ та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
— *бажають* —
ТАМАРА СКОРОБОГАТА-ГРОНЬ з донькою РЕНАТОЮ ГРОНЬ

Загін "Червона Калина"
5-тий Курінь УПС і 23 Курінь УСП
з Різдвом Христовим і Новим Роком
вітає
Преосвященного Владику Л. Гузара
о. Ректора А. Чировського
о. Л. Голдейда, члена Курії Василян
та всіх братчиків в діяспорі і в Україні
Христос Раждається!
Генеральна Старшина

МІСТ MEEST

НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ПОСИЛКОВА КОМПАНІЯ

ВІТАЄ СВОЇХ КЛІЄНТІВ, ПРИЯТЕЛІВ, ЗНАЙОМИХ, СВОЇХ ПРЕДСТАВНИКІВ ТА ВСЮ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ ТА НОВИМ 1998 РОКОМ.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВАМ! ЩАСТЯ, ЗДОРОВ'Я І ДОБРА В НОВОМУ РОЦІ!

817 Pennsylvania Avenue, Linden, New Jersey, 07036
TEL.: 908 925-5525 • FAX 908 925-7898

1 800 288-9949

Вітаємо

Шановні наші Земляки!

Ольга Тритяк	Pennsylvania, USA
Лідія Кей	Wallingford, USA
Тетяна і Марта Ясінські	Silver Spring, USA
Оксана Тритяк	Parsippany, USA
Володимир і Марія Чижики	Chicago, USA
Олена Морозевич	Lakewood, USA
Степан Галик	Kenwood St. Duluth, USA
Зірка і Ерік Бурачинські	Chicago, USA
Теодор Емілів	Jersey City, USA
Петро Теребицький	Brooklyn, USA
Василь Білан	Rochester, USA
Іван Станіславський	Wiinnipeg, Canada

Дорогі друзі! Прийміть сердечні вітання з Різдв'яними святами. Хай кожному з Вас Новий Рік принесе добрий настрій і міцне здоров'я, щастя і благополуччя. Веселих Вам Різдв'яних свят, коляд та водохрещення. Нехай Ваші оселі засіваються добірним зерном на щастя, добробут, злагоду і мир, на все найкраще у житті.

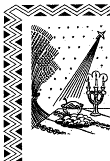
Сили духу Вам і наснаги, успіхів у праці на благо нашої матері України!

Велика подяка Вам від вояків Чортківського гарнізону, що на Тернопільщині за підтримку в цей непростий для нашої вітчизни час, за Ваші щирі слова і дарунки

Будем раді і надалі тримати з Вами тісний зв'язок і запевняємо, що чесно і самовіддано будемо робити все для розбудови нашої держави.

З повагою від імені всіх військовослужбовців-явіяторів м. Чорткова.

Капітан
ВОЛОДИМИР КОСАР

З Різдвом Христовим та Новим Роком
найщиріші побажання
Родині, Друзям, Пацієнтам і Знайомим
— *пересилають* —
д-р ЮРІЙ і МОТРЯ СОСЕНКИ зі сином АДРІЯНОМ і донями АНЕТКОЮ і АЛЯННОЮ

З нагоди РІЗДВА ХРИСТОВОГО та НОВОГО РОКУ
— *бажаю* —
Родині, Приятелям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЗДОРОВОГО НОВОГО РОКУ
мгр ОЛЬГА ПАТРИЛО МОРОЗ

LEXINGTON HOTEL

Тел.: (518) 989-6463 Lexington, N. Y. 12452

Дорогим Гостям, Приятелям і Сусідам
— *бажаємо* —
Веселих Свят Різдва Христового і Щасливого Нового Року!

Олександер і Марія Шумило та син Антін з дітьми

Веселих Свят Різдва Христового та щасливого Нового Року
— *бажають* —
СТЕПАН ГУК, д-р ЛЮБОМИР ДЕМКО, РОМАН, ОЛЯ, ОКСАНА, ЮРКО ДЕМКО, СТЕФА, ОТТО, ІРА АГНЕ, ІРА ЛЮДКЕВИЧ

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ
— *бажаємо* —
нашим Приятелям, Колекціонерам творчости Михайла Мороза
всього найкращого
ІРИНА і ІГОР МОРОЗ

„З нами Бог“

(Закінчення зі стор. 1)

Думки про Боже Дитя зроджують у кожного віруючого духовні почування — духовні скарби, — заохочують нас до святости, до святого миру, до єдности з Сином Божим, Який є нашою дорогою, істиною і життям. Щойно від Вифлеємської ночі ми всі можемо зараховувати себе до тих, „які прийняли Його — тим Він дав право дітьми Божими бути, які в Ім'я Його увірували“.

Радісним для всіх нас є це свято, бо воно наголошує любов Божу до всіх нас і заохочує здійснювати цю любов до свого ближнього у нашому щоденному житті. Будучи в присутності Вифлеємського Дитяти, почуваємось близько до Небесного Отця, учасниками Його безмежної любови до всіх людей і відчуваємо заклик Його Сина Ісуса Христа до звершености, до святости і до єдности.

В час Різдва ми, православні українці в Україні і поза нею сущі, готові духовно перетворитися в одну велику святу Божу сім'ю, очолювану Христом, Який закликає нас до взаємної любови і до єдности у Церкві, Ним очоленій. Там, де є єдність, там де є взаємна любов, — там є Христос Бог.

Діждались ми, улюблені у Господі, цього великого і наповненого любов'ю свята — народження Сина Божого. Святкуючи Його, ми обнімаємо у Христовій Божественній і всеперемагаючій любові архипастирів, пастирів, чернецтво і всіх наших вірних — братів і сестер в незалежній Україні, які разом з нами під час Різдвяної Літургії коротко і ясно виголошують: „Єдин Свят, Єдин Господь Ісус Христос!“

А вам, духовним дітям, яких Господь доручив нашій архипастирській опіці, бажаємо духовно радісних і благословенних днів Різдва Христового і Святого Богоявлення. Нехай ці дні, сповнені духом любови і святости, стануть для всіх нас джерелом освячення і днями оновлення у Господі! Нехай Вифлеємське Дитятко, Якому, окрім стайні, не було де голови притулити, знайде місце відпочинку у наших серцях; нехай вифлеємська зоря веде нас, як волхвів, до Того, Хто є понад усім — до Господа і Спаса нашого Ісуса Христа. Щоб ми могли з усього серця виголосити — „З нами Бог!“

Христос Народжується — Славмо Його!

† Василій,
Митрополит
Української Православної Церкви Канади

† Константин,
Митрополит
Української Православної Церкви
ЗСА і Діяспори

† Іван,
Архиєпископ
Української Православної Церкви
Канади

† Антоній,
Архиєпископ
Української Православної Церкви
ЗСА, Австралії й Новозеляндії

† Всеволод,
Архиєпископ
Української Православної Церкви ЗСА

† Паїсій,
Єпископ
Української Православної Церкви ЗСА

† Юрій,
Єпископ
Української Православної Церкви Канади

† Іоанн,
Єпископ
Української Православної Церкви Діяспори

† Єремія,
Єпископ Української Православної Церкви
Південної Америки

З Різдвяним привітом!

Співаємо колядок багато хороших
В різдвяний, як казка, час зимовий,
І в час, як лунає той спів різдвяний
Душею ми линем у Київ та Львів,
В зелені Карпати, в Дніпрові луки
Де в небі врочисто сіяють зірки,
Немов на престолі у церкві свічки.
Вітаємо рідних, близьких, далеких,
Вітаємо гори, берези й смереки,
Вітаємо села, міста і народ в Україні,
Вітаємо всіх українців, по світу розсіяних!
Христос Родився!

Наталія Кібець

Міннеаполіс, Мін.
Січень 1998 р.

Д-р Осип КРАВЧЕНЮК

БОГДАН ЛЕПКИЙ в АМЕРИЦІ

В „Поясненнях“ до виданої 1920 року в Ляйпцігу збірки творів „Писання“ (том II: Проза) Богдан Лепкий писав, що кожна життєва подія вражала його; він бачив людей, що були їй причетні, відчував їх горе і кривду, чув їхній крик розпуки та хотів закріпити це все на папері своїм власним, невимушеним і несилуваним способом. Масстат життя з усім своїм горем і щастям був для нього важніший, ніж чорнильні приписи, бо він писав для людей, яких знав, з якими жив, та писав свої перші оповідання не як письменник, а прямо як чоловік. Саме це можна вважати причиною, чому ці ранні оповідання й поеми Лепкого редакція „Свободи“ радо використовувала вже в 1890-их роках.

Першим оповіданням Лепкого, друкованим у „Свободі“, було „Незда-п'ятка“ 20 серпня 1896 року, передрук з Львівського „Діла“. Мовиться в ньому про старого ґазду Онуфрія, колись власника хати, садка й поля, що їх на старості літ він віддав своїм дітям, щоб самому відпочити та бавити онуків. Тим часом жид забрав з його господарства корову, збірщик податків виніс з хати кожух і, таким чином, уся його праця пішла нанівець. Залишилась йому остання п'ятка, якою думав оплатити власний похорон. Її він передав дякові й війтові. Однак і цей його задум не здійснився, бо його п'ятка виявилась уже безвартною, і Мошко, Шльома й Абрамко відмовилися її виміняти. Добрі люди збили домовину, покликали священика й поховали Онуфрія „під березами“. Його мрія „умирати по-господарськи“ не збулася, бо „мабуть не так писано було“.

Чи це не нагадувало емігрантам-піонерам подібних подій з їхніх сіл? Коли ж 19 червня 1897 року „Свобода“ помістила поему Лепкого „В світ за очі“, він став улюбленим письменником і поетом серед емігрантів. Близькою їхнім серцям була доля вдови, в якої жиди купили хату, залишаючи її з дітьми в лахмітті та приневолюючи її шукати кращої долі ген за ріками, за горами, мовляв, „коли нас рідний край не хоче...“, „коли нас рідна земля виживить не може...“ Легко можна уявити собі наших піонерів при читанні слів малих дітей над могилою батька:

„Гей, ци цуєте, тату?
„Насі мамуня взе
продали хату.
„Хату продали,
обійстя, комори,
„І ідуть з нами далеко
— за море.
„Пейсатий Моско
купив насу хату...
„Будь здоров, тату“.

Двома наступними оповіданнями Лепкого у „Свободі“ були „Дідусь“ і „Різдвяна свічка“ (11 і 29 вересня 1898 р.), а в 1900-1914 роках там поміщено п'ять його оповідань та поем, серед них одну присвячену Маркіянові Шашкевичеві та дві Тарасові Шевченкові. Описи воєнного лихоліття на рідних землях та переживання наших селян описав Лепкий у більших поемах „Буря“ і „Ноктюрн“, вславши їх у 1919 році редакторові „Свободи“ Володимирові Лотоцькому. Вони, мабуть, не дійшли до адресата або пропали в редакції, і їх у „Свободі“ немає. Почавши від 1920-их років і по сьогодні надибуємо відносно менше творів Лепкого в цій газеті, а його вірші використовувано звичайно при нагоді Різдвяних та Великодніх свят. Це саме можна сказати про його вірші, друковані на сторінках газет „Америка“, „Шлях“ (Філядельфія), „Українське життя“ і „Нова зоря“ (Чикаго), Українське народне слово“ (Піттсбург).

Дуже багато для поширення творів Лепкого в Америці вчинили календарі-альманахи наших братських установ. Першенство належиться тут Українському Народному Союзові. В його давніших календарях знаходимо поеми: „В світ за очі“ (1914), „Видиш, брате мій“ і „600 літ тому“ (1916) та „В храмі св. Юра“ (1917); в 1920-их роках майже в кожному календарі поміщено одну чи більше поем, зате в наступних десятиліттях бачимо їх там рідше.

Менше творів Лепкого містили календарі Українського Робітничого (тепер Братського) Союзу. Є в них поеми „В світ за очі“ (1914), „Дванадцять їздців“ і „Люблю спокій“(1921), „До народної пісні“ (1923), „Часом у вечірню годину“ (1925) та оповідання „Свої“ і „Над ставом“ (1923). В календарях Сирітського дому (Філядельфія) друкувались поеми: „На небі сонце гасне“ (1920), „Де єсть той кут“ і „Мо-литва“ (1922), „З новим роком“ (1925), „Не трать надії“ (1934) та оповідання „Перша зірка“ (1921), „Різдвяна свічка“ (1922), „Під лісом“ (1925), „Мати“ (1938), „Оповідання дяка“ і „Дідусь“ (1939). В календарях СУК (Союз Українських Католиків) „Провидіння“ знаходимо поеми: „Думи мої нехай ростуть“ і „Нема таких кайданів“ (1929), „Дай мені руку“ (1930), „Калнишевський в неволі“ (1952), оповідання „Перед зривом“ (1926) та статтю про „Марусю“ Марка Вовчка (1929).

Окремо треба відзначити „Базар“, місячник для справ промислу, торговлі і просвіти, що почав виходити в 1920 році в Ню Йорку. Щоб підвищити престиж цього журналу, його видавець Мирон Сурмач сконтактувався листовно з Богданом Лепким, і цей обіцяв присилати йому короткі популярні статті про визначних українців. Про це Сурмач писав у „Базарі“ ось так: „Здається, що поет наш найлучче зрозумів наші змагання, бо помимо цього, що — як сам каже — занятий вічно працею, не відмовив нашій просьбі та, зрозумівши й оцінивши вагу і значення українського торговельного й просвітнього журналу в Америці, уложив цикл — ряд статтей для ‘Базару’, які якраз відповідають нашим потребам і вимогам. В той спосіб ми застерегли собі одну статтю Богдана Лепкого до кожного числа нашого видання“ (лютий, 1921 р., ст. 3). Таким чином, у „Базарі“ появилися в 1920-21 роках статті Лепкого про перші друкарні в Україні, про Богдана Хмельницького, Івана Котляревського, Михайла Драгоманова, Тараса Шевченка, Івана Мазепу, Василя Стефаника та оповідання „Під Великдень“, написане спеціяльно для цього журналу. Для ознайомлення читачів з автором цих статтей, поміщено короткий нарис про нього. Весь присланий Лепким матеріял Сурмач задумував видати окремою книжкою, але цей його задум не збувся. Частина їхнього листування збереглася в Сурмача, решту він подарував бібліотеці УВАН у Ню Йорку.

Одночасно Берлінське видавництво „Українське слово“, з яким Лепкий тісно співпрацював як кореспондент та редактор книжкових видань, пересилало Сурмачеві усі свої книжки, включно з творами письменника чи редагованими ним виданнями, як от „Кобзар“, антологія української поезії „Струни“, твори Степана Руданського та інше. Саме книгарня Мирона Сурмача була місцем, з якого купували ці видання читальні на поселеннях, що також причинилося немало до поширення серед еміґрантів знання про Богдана Лепкого.

Крім оповідання „Починок“, випущеного в 1917 році в друкарні „Свободи“, окремих видань творів Лепкого до 1945 року не було. Англійською мовою появилася в тому часі його поема „Журавлі“ в перекладі Володимира Семенини („Свобода“, 1 грудня 1927) та оповідання „Спокійна смерть“, „Дідусь“ і „Цвіт щастя“, перекладені Степаном Шумейком та опубліковані в „The Ukrainian Weekly“ (1938-39). Переклад „Журавлів“ включив Артур Пруден Колмен з Колюмбійського університету в його Brief survey of Ukrainian literature (1936), не подавши прізвища автора. В англомовному журналі Українського Робітничого Союзу „The Ukrainian Life“ поміщено оповідання „Небіщик“, перекладач „J.A.“ (квітень і червень 1941). Дві статті Онуфрія Іваха в „The Ukrainian Weekly“ та коротка бібліографічна довідка про Лепкого в книжці Кларенса А. Меннінґа „Ukrainian literature: studies of the leading authors“ (1944), виданій стараннями Українського Народного Союзу, завершують англомовну лепкіяну до 1945 року. Вкінці треба згадати поеми Лепкого в збірних виданнях: „Христос Воскрес“ (Просвіта, квітень 1914), „Не хиляйте вділ прапора“ (Січовий співаник, 1916), „Ліси дрімучі, тихі, сумовиті“ (Шевченко і його Україна, 1916) та „Журавлі“ (600 українських пісень, 1923, вид. Дмитро Андрейко).

Загалом, в передвоєнні і воєнні роки Богдан Лепкий користувався чималою популярністю в українській спільноті в Америці. Василь Гасій, один із давніх емігрантів, писав: „Нам, старим емігрантам, ім'я Богдана Лепкого було добре відоме з краю. Ми пам'ятали всі ті цікаві оподівання ‘З життя’, ‘З села’, ці вірші, що кожного так брали за серце. Богдан Лепкий був нам завсіди близький і рідний“. Він згадує зокрема вірш „В світ за очі“, виголошуваний часто на концертах перед зворушеною до сліз публікою. Сам Лепкий звертався інколи із закликами до емігрантів. У своїй статті про Т. Шевченка він писав: „Тому то, дорогі браття, читачі цієї газети, ви не говоріть, що досить про Шевченка читали, не минайте цієї статті, лиш разом зі мною пригадайте собі життя того, що волю Україні писав, що для неї жив і за неї помер“ („Базар“, березень 1921, ст. 9). А в календарі УНС-у за 1944 рік знаходимо такі його слова до українців в Америці: „Хоч ти багатий і свобідний нині, За океаном віднайшов свій рай, Про тих, що ходять в підраній свитині, Не забувай! Не забувай!“ (ст. 19).

При нагоді свого 50-ліття Лепкий отримав від американських українців привітання і в своїй відповіді із Ванзее під Берліном писав, що „докази пам'яти американських українців тримаю як дорогоцінний дарунок на дорогу дальшого життя“ (11 травня 1923). Доказом пошани емігрантів до Лепкого може послужити також те, що в 1920-их роках у Ню Йорку існував мужеський хор ім. Б. Лепкого (Василь Савицький, дирігент, а восьмий відділ УНС-у „Подільська Січ“, також у Ню Йорку, вислав йому грошову допомогу. Цікаво відмітити, що відомі діячі нашої еміграції: д-р Лука Мишуга, Дмитро Галичин, д-р А. Т. Кібзей з Дітройту знали Лепкого особисто з Черча, куди вони їздили на літній відпочинок.

Лепкіяну довоєнних і воєнних років становили вірші й оповідання письменника, публіковані в газетах і календарях, та його більші твори, видані в Європі, після 1945 року, а з прибуттям нової еміграції, вона, лепкіяна, значно поширилася, поглибилася, прийнявши дослідницько-науковий характер. Наукове Товариство ім. Шевченка та Українська Вільна Академія Наук випустили повість Лепкого „З-під Полтави до Бендер“ (1955), а накладом Лева Р. Лепкого появилася різдвяна збірка „Під ялинку“ (1958). В 1959 році видавництво Миколи Денисюка в Чикаго оприлюднило трилогію „Мазепа“ в шістьох томах. Коштом д-ра Романа Смика НТША перевидало „Казку мого життя“ з передмовою Василя Лева (1967), а у видавництві „Говерля“ в Ню Йорку появилися передруки оповідань Лепкого „Казка про Ксеню і 12 місяців“ (1956), „Каяла“ та „Під ялинку“ (1958). І нарешті Мишигенський університет в Анн Арбор видав ксерографом його „Начерк історії української літератури“ (том 2: Від нападу татар до Котляревського).

В порівнянні з передвоєнними роками, багато менше віршів чи статтей Лепкого знаходимо в еміграційних публікаціях після 1945 року. При нагоді Різдва чи Нового року його поеми друкували газети „Свобода“ (1969), „Шлях“ (1954, 1957 і 1959), „Нова Зоря“ (Чикаго, 1970), пластовий журнал „Юнак“ (січень 1970) та Церковний календар-альманах (Чикаго, 1973). Присвячені Великодню поеми появилися в „Свободі“ (1969 і 1971), в „Америці“ поміщено статті Лепкого про Олександра Мишугу (6 квітня 1963), І. Франка (19 грудня 1964) та „Шевченко про мистецтво“ (10-14 березня 1964). Дві його промови, присвячені роковинам Шевченка, є в Записках НТШ (т. 180, 1955).

Поодинокі вірші Лепкого можна знайти в збірці „Український декляматор“ (Ню Йорк, 1952) та в підручниках для шкіл українознавства, як ось: Кость Кисілевський. „Промені“ (Ню Йорк, 1955), його ж „Слово рідне“ (Ню Йорк, 1952), Хрестоматія української літератури (Ню Йорк, 1962) та „Українська читанка для 6-го року“ (Ню Йорк, 1958). Поему „Любіть свою хату“ включив Богдан Романенчук у видану ним „Українську читанку для другого року навчання“ (1953). Оповідання „Дзвони“ містить видана НТША „Збірка українських новель“ (1955). Загальні відомості про творчість Лепкого подають Українська література XX століття (1952) та Історія української літератури (1964) авторства Володимира Радзикевича.

Для дослідження життя і творчости Богдана Лепкого найбільше вчинив проф. Василь Лев, автор монументальної книжки „Богдан Лепкий, 1872-1941; життя і творчість“ (Записки НТШ, т. 193, 1976). В трьох частинах (Життя і творчість, Родовід Лепких, Бібліографія життя і творчости) проф. Лев використав багатющу літературу про поета, його рукописну спадщину, статті про його родину, наукову й громадську спадщину, й нарешті бібліографію Євгена Ю. Пеленського, частину бібліографії проф. Зенона Кузелі, та дав свої власні бібліографічні доповнення.

Окремим виданням вийшов у Філядельфії памфлет Володимира Безушка „Богдан Лепкий“ (1952). Декілька статтей про творчість Лепкого можна знайти в газетах „Свобода“ й „Америка“ та в календарях УНС-у і СУК „Провидіння“. У „Свободі“ є статті Василя Мудрого (21 липня 1961), Лева Р. Лепкого (1 листопада 1963), Б. Остап'юка (21 липня 1966 і 12 січня 1968) та В. Лева (24 липня 1986), в „Америці“ В. Лева (26 липня 1961), Лева Р. Лепкого (24 квітня 1967 і 30 листопада — 4 грудня 1974), в „Шляху“ В. Лева (31 липня 1966).

Про Богдана Лепкого в Кракові писав Остап Луцький в чикагській газеті „Українське життя“ (14 і 21 вересня 1957). В календарях УНС-у поміщені статті А. Драгана (1953), Б. Кравціва (1962), Луки Луціва (1969), В. Ленцика (1974) і Б. Остап'юка (1987). Статті В. Лева про творчий шлях Лепкого є в календарі СУК „Провидіння“ (1962), про Шевченкові твори в редакції Лепкого в Записках НТШ (т. 176, 1962). Коротші праці про Лепкого появилися в журналах: „Екран“ (Чикаго, чч. 11-12, 1963 і чч.73-74, 1974), „Життя і школа“ (1969 і 1975) та „Овид“ (1961, 1970 і 1974).

Окремими імпрезами вшанували Богдана Лепкого НТША в Ню Йорку й українці в Чикаго. НТША зорганізувало 4 листопада 1971 року наукову конференцію з доповідями Софії Карпинської (Б. Лепкий — вчений і професор Ягайлонського університету), Марії Кобринської (Б. Лепкий на тлі літературного Кракова), Василя Лева (Богдан Лепкий — поет і письменник) та Дам'яна Горняткевича (Б. Лепкий як маляр). Під час конференції влаштовано виставку творів і показано фільм з похорону Лепкого. В Чикаго відбулася 23-30 вересня 1973 року виставка літературної і мистецької спадщини письменника й перепечатування конвертів і пропам'ятних бльочків з спеціяльною печаткою з сильветкою поета. Філятеліст Михайло Вінтонів виконав і видав пропам'ятний аркушик значків Богдана Лепкого, поштівку й конверт (1972).

Великі заслуги для увіковічнення пам'яти Богдана Лепкого поклав його свояк, д-р Роман Смик. Він заснував при НТША Фундацію ім. Б. Лепкого, заходами якої видано значки з портретом поета, філятелістичний бльочок з цитатами з його поем та три пропам'ятні конверти з рисунками Лідії Смикової. Велику вартість для дальшого наукового дослідження життя і творчости Лепкого матиме подарований д-ром Смиком НТША архів Б. Лепкого з 21,809 документами, матеріялами про рід Лепких, рукописами, листуваннями, статтями й нарешті 168 рисунками Лева й Богдана Лепких.

На підставі наших досліджень поширення творів українських поетів і письменників в Америці приходимо до висновку, що наша еміграція дала чималий вклад у лепкіяну. Як уже згадано, вірші й оповідання Богдана Лепкого завжди втішалися великою популярністю серед емігрантів, а кількістю опублікованих на поселеннях творів він поступається тільки перед Т. Шевченком і І. Франком.

У СВІТІ

У ПОНЕДІЛОК, 29-ГО ГРУДНЯ, провідник палестинців Ясір Арафат під тиском можливого вотуму недовір'я з уваги на голослівні твердження хабарництва серед членів його кабінету, погодився прийняти резиґнацію всіх його членів. Минулого вівтірка, 23-го грудня, Палестинська рада законодавців припинила свої засідання та дала Я. Арафатові тиждень часу для впровадження потрібних змін у його кабінеті. Ще тому п'ять місяців, згадана рада у своєму звіті зазначила, що деякі міністри кабінету не тільки надуживають свою владу, але також і державні фонди.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ НЕПАЛЮ у понеділок, 29-го грудня, заявили, що відомий російський альпініст правдоподібно загинув від снігового обвалу минулого четверга, 25-го грудня, під час однієї зі своїх високогірських експедицій. Непальські військові гелікоптери наглої допомоги перешукали підгір'я Анапурни в Гімаляях, але не знайшли жодних познак 39-річного альпініста Алєксєя Бокрієва, професійного провідника високогірських експедицій, котр[illegible] й постійно проживав у столиці Казахстану, Алмати. Міністерство непальського туризму заявило, що він [illegible] до вершин 26,504-[illegible]

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Успішні виступи українських самбісток

Наприкінці листопада ц. р. в м. Нови Сад, Югославія, завершилися змагання за світовий чемпіонат в боротьбі самбо, в яких взяло участь 250 спортсменок з 22-ох країн. Українки в підсумковій таблиці зайняли друге місце. На рахунку репрезентанток України 19 медалів: 4 золотих, 5 срібних і 10 бронзових. Золотими медалістками стали: Світляна Лисянська і Тетяна Чорна з Києва, Анастазія Тукмачова і Наталія Виноградова зі Славутича. Очолював репрезентацію України головний тренер Олександер Неухатька.

Успішні виступи гокеїстів київського „Сокола"

Не зважаючи на значні втрати ряду кращих гокеїстів, що виїхали за кордон, в цьому числі понад 30 до Росії, український гокей продовжує свою активність і відіграє значну ролю в Східньо-Европейській Гокейовій Лізі, до якої входять три клюби з України і сім з Білорусі та Балтійських країн.

В останніх двох змаганнях київський „Сокіл" двічі переміг клюб „Юність" з Мінська, Білорусь, вислідами — 9:5 і 8:2. Завдяки цим перемогам, „Сокіл" став лідером, маючи на конті 43 точки і 106:32 відношення голів. На другому місці клюб „Німан", Білорусія із 40 точками і 122:32 відношенням голів. В складі „Сокола" виступають: Васильєв, Шевченко, Бернацький, Лясковський, Юрченко, Марковський, Дідковський, Зінович, Овчинников, Сисреньков, Зозовський, Сухенко, Ісаєв, Тарахцян, Свобода, Разін, Фадеєв, Харченко, Бруль (другий воротар). Головний тренер Олександер Сеуканд.

Крім „Сокола" в цій лізі виступають клюби з Києва „Беркут" і „Крижинка".

Після 26-ти змагань „Беркут", здобувши досі 17 точок, займає 7-ме місце в показнику табелі ігор. В складі дружини виступають: Федоров, Назаренко, Фурсенко, Дрифан, Писаренко, Попович, Благой, Крикуненко, Кузьминський, Чурсін, Касянчук, Рублівський, Годований, Лиходід, Безщасний, Картамишев, Лахно, Воюш, Кабанець, Ткач, Балог. В складі клюбу „Крижинка" виступають юні гокеїсти, випускники київських гокейових шкіл. Не маючи досвіду, гокеїсти цього клюбу досі здобули тільки 4 точки і займають останнє місце в показнику табелі ігор.

Подібно до інших ділянок спорту в Україні, гокей переживає кризу з огляду на брак фінансових засобів і патріотизму кадрів. Внаслідок цього кращі таланти висмоктують російські клюби. Деяких московські хитруни перепродують клюбам Національної Гокейової Ліґи в ЗСА і Канаді, заробляючи на них сотні тисяч, а то й мільйони долярів. Прикладом цього може послужити відомий вже в ЗСА гокеїст „Сокола" Житник з клюбу Баффало. Брак Житника, Христича, Твердовського і ряду інших вихідців з українського гокею причинився до того, що репрезентація України не була в силі здобути собі право участи в Олімпіяді в Нагано.

Вже найвища пора, щоб Державний спортовий комітет України і, взагалі, Уряд розпочали на усіх рівнях спорту виховно-патріотичну працю з юними кадрами спортовців. В іншому випадку спортова Україна дальше залишиться великою спортовою „фармою", яка буде вирощувати високоякісні таланти, але душевних мерта'яків, які за пару срібняків будуть готові служити найбільшому ворогові України.

А нам на цьому континенті треба теж отямитися і перестати прославляти, наприклад, гокеїстів-вихідців з України тільки тому, що вони з України. Не варто і смішно зараховувати таких гокеїстів до українства, які не уважають себе такими і не хочуть мати нічого спільного з українськими спортовими, громадськими чи релігійними організаціями.

О. Твардовський

ГАРНА ТРАДИЦІЯ

Хоч і не високосний, минулий рік для працівників найстаршої в українській діяспорі громадсько-забезпеченої організації — Українського Народного Союзу — був не з найлегших. Та, Богу дякувати, все поволі стає на своє місце, повсякденні клопоти й турботи, без яких у людей взагалі не обходиться, потрохи відходять у минуле. Але непорушними залишаються гарні союзові традиції: святкування наших прадавніх християнських свят, відзначення визначних дат, подій в історії нашої завжди першої батьківщини, вшанування товаришів праці тощо.

Серед подібних заходів у зимовому святочному часі ось вже від кількох років своє оригінальне місце займає й передріздвяна зустріч, такий, сказати б, своєрідний „капустник", що його власними стараннями влаштовують в Головній Канцелярії УНСоюзу працівниці Організаційного відділу та координатори особливих проєктів Варка Бачинська, Дарка Семеген, Марійка Остиславська, Оксана Тритяк.

Під час передріздвяної зустрічі біля святочної красуні–ялинки в УНС. В центрі — предсідник Уляна Дячук.

(Світлив автор).

Завжди прекрасна в народі нашому коляда, невимушене товариське спілкування тільки змістовно доповнювали програму, а привітання присутніх здійснювали щирі, приятельські стосунки між працівниками цієї братської установи. Побажаймо ж як організаторкам таких зустрічей, так і всім союзовцям і членам УНС, міцного здоров'я, особистого щастя, радости, щедрої віри в Бога й Україну. Хай і далі міцніє ця шанована не тільки в діяспорі, а й у світі братська організація і хай не заникають її гарні задуми й традиції.

Володимир Романюк.

Відзначення 100-річчя української літератури в Канаді

Згідно з рішенням Загальних зборів членів Об'єднання Письменників „Слово", новостворений видавничий комітет (Я. Балан, М. Дальний, С. Кузьменко, Л. Палій, Яр Славутич) приступає до видання чергового, хрестоматійного типу, збірника на відзначення 100-річчя української літератури в Канаді.

До редакційної колеґії запрошено таких осіб (у дужках зазначено їхні обов'язки в доборі матеріялів до збірника): Я. Балан (драматичні твори), М. Шкандрій (проза), Яр Славутич (поезія, літературна критика та літературознавство), М. Дальний (скласти бібліографію на тему: „Канада у творчості українських письменників"), С. Кузьменко (коректа). М. Дальний має подбати про статтю на тему „Українські мистці в Канаді" та яких 10 світлин їхньої мистецької творчости для вміщення у збірнику.

Завдання редколеґії ювілейного збірника — умістити найкращі, репрезентативні твори, написані в діяспорі, а також світлини їхніх авторів і короткі біо-бібліографічні довідки про них (рік і місце народження, освіта, назви книжкових видань, додати місце й рік видання, нагороди й т. п.). Відомості постачають автори, про померлих — редактори. Поети мають прислати головному редакторові Ярові Славутичу по 10–15 (може бути й менше) своїх найкращих творів (можуть бути уривки з поем), прозаїки — по два чи три короткі оповідання, або один довший прозовий твір, драматурги — коротку п'єсу або уривок із драматичного твору, критики й літературознавці — по одній статті про якогось дійового діяспорного письменника (в першу чергу) або огляд якогось періоду діяспорної літератури. Побажано, щоб теми були узгоджені з головним редактором.

Головний редактор та редактори-упорядники, в порозумінні з авторами, будуть добирати з надісланих творів до збірника, обсяг якого плянуємо на 550–600 сторінок, у твердій полотняній оправі.

Всю пошту просимо скеровувати на адресу: Dr. Yar Slavutych, 72 Westbrook Drive, Edmonton, AB Canada T6J 2E1. Просимо також додати конверт із поштовою маркою та написану чітко адресу автора-відсилача, якого повідомлять про отримання творів і світлини (приблизно 4 на 5 сант., чорнобілого). Побажано, щоб автори надсилали свої твори відразу, не пізніше 31-го січня 1998 року. Вийнятки можуть бути для тих, що тему свого незакінченого дослідження узгодять із головним редактором.

Вихід у світ ювілейного збірника заплановано на осінь 1998 року, коли 100 років тому написано першого вірша українською мовою в Канаді.

Яр Славутич

У ПОНЕДІЛОК, 29-ГО ГРУДНЯ, президент Билл Клинтон дозволив піднести заробітну платню державним працівникам, включно з 2.8 відсотковим підвищенням для цивільних працівників і членів військових з'єднань. Президентський дозвіл на згадане підвищення заробітних платень увійшов у життя з четвергом, 1-го січня 1998 року.

Сперечаються...

(Закінчення зі стор. 1)

загиблого українського пасажира. Останки ще дев'ятьох пасажирів мали переправити на додаткову експертизу до Києва.

Міністер з надвичайних ситуацій Валерій Кальченко запевнив, що спритияме в організації поховань: „Ми випрацювали схему, за якою попадуть тіла загиблих у Львів, Донецьке, Дніпропетровське, в Чернігів, в Одесу. Все це у нас розплановано і будемо допомагати авіякомпаніям виконати останній обов'язок перед тими людьми, які були в літаку".

Як уже інформовано, цей літак з 62 пасажирами і восьмичленною залогою розбився в погану погоду, намагаючись приземлитися з другої спроби. Пілот, який ніколи перед тим не літав до Салоник, очевидно, втратив орієнтацію і пішов на приземлення, перебуваючи все ще над гірською місцевістю.